

І чужому наукаюго,
І свого не чужаюго...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

ІНШЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редкація і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-8740
— Тел. з Нью-Йорку: —
BARELY 7-4125
УНСоюз: BARELY 7-5337

РІК LXXI. Ч. 165. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 3-го ВЕРЕСНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 3, 1964 No. 165. VOL. LXXI.

РОБІТНИЦТВО ПІДТРИМУЄ КАНДИДАТІВ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Вашингтон. — Головна Рада Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій 1-го вересня вирішила, щоб зорганізоване робітництво в цюгорічних виборах в дні 3 листопада підтримувало президента Джансона та сенатора Роберта Г. Кеннеді — як головних демократичних кандидатів. В цій заяві одночасно закликається кожного члена робітничої спілки до підтримки демократичних кандидатів на президента і віце-президента. В цій заяві одночасно атакується республіканський кандидат на президента сенатора Беррі Голдвотера та кандидата на віце-президента конгресмена Вільяма Е. Міллера. Сенатор Голдвотер називається "імпульсивною людиною", яка не може дбайливо вирішати справ, і яка не є свідомою основних людських потреб та не може відповідно реагувати на делікатні міжнародні проблеми. Неприхильно говориться в заяві АФП - КІО про республіканського кандидата на віце-президента — конгресмена В.

КОНВЕНЦІЇ, З'ІЗДИ, ЗУСТРІЧІ І ЗДВИГИ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ І ОРГАНІЗАЦІЙ ВИПОВНЯЮТЬ ВЕЛИКИЙ КІНЕЦЬ ТИЖНЯ В ЗДА І В КАНАДІ

Великий кінець тижня, зв'язаний з Днем Праці, проходить цього року, як і минулими роками, під знаком з'їзду, здвигов, зустрічей і маршів багатьох українських товариств, об'єднань, окремих молодіжних організацій. В дні 5-7 вересня ц. р. відбуваються в різних місцевостях ЗДА і Канади численні зібрання й імпрези, інтенсивна підготовка до яких уже закінчується.

Здиґ - Маніфестація для випанування 25-ліття Самостійності Карпатської України

Відбудеться у неділю 6 вересня ц. р. заходом ювілейного Громадського Комітету Карпатського Союзу в ЗДА і центральній Управі ОДВУ на Українській Оселі ОДВУ. О. Ольжича в Лігайтоні, Па. У програмі святкування: Служба Божа, молебень на площі і потім о год. 3-й по пол. маніфестація з участю представників Державного Центру УНР, провідників У-Р і Союзу Карпатської України, як також генералів і старшин Українських Армії.

На закінчення святкувань відбудеться концерт з участю Лігайтонського Хору.

Третій З'їзд Українських Інженерів Північної Америки з участю членів проводів і членів Українського Технічного Товариства в Канаді та Товариства Українських Інженерів Америки проходить в дні 5 і 6 вересня в залі готелю Роял Йорк у Торонто. В програмі передбачено наукову - студійну та програмову доповіді, бал та бенкет. З доповіддю виступає м. ін. Проф. Олександр Кульчицький, проректор УВУ в Мюнхені.

Зустріч Дивізійників Амери і Канади

Відбудеться заходом крайових управ Братства кол. воїнів І - ой Української Дивізії УНА у 20 - ліття бою під Бродами в дні 5, 6 і 7 вересня ц. р. на Оселі Української Католицької Церкви в Дрейтоні Плейс біля м. Понтия на 28 миль на північ від Дітройту. В програмі зустрічі: наради керівних органів Братства, відзначення роковин бою під Бродами, спільний обід - бенкет, мистецький вечір з участю артистів В. Довганюка і С. Бельського і забави увечері в суботу і в неділю.

З'їзд Дрогобичан

Скликає окремий Комітет в порозумінні з Дрогобицькими комітетами з різних міст ЗДА і Канади до Філадельфії на дні 5 - 7 вересня ц. р. В програмі з'їзду в суботу 5 вересня — слово д-ра Степана Витвицького, президента УНР в екзилі, спогади д-ра В. Пацлавського про Дрогобицьчину і доповідь д-ра Л. Лудея про видання Дрогобицького Збірника. В неділю 6 вересня в суботу 5 вересня в суботу 5-го вересня о год. 7:30 веч. в домі ОДВУ Одумський Концерт з виступами відомого композитора і диригента Григорія Кистаєва, мистецьких сил Шинкагівської Філії ОДВУ, струнного оркестру під кер. А. Степаново, струнного ансамблю під керівництвом А. Луппо, дівочого квітету та ін. Після концерту — забава.

Семінар проблематики Т-ва Української Студіючої Молоді

Влаштує Ідеологічно - політична Референтура ТУСМА уже після Дня Праці в дні 7 до 13 вересня ц. р. на оселі СУМА в Елленвіллі, Н. Й. У програмі семінара передбачено доповіді д-ра М. Богатюка, Мотрі Богатюк, І. Заяця, В. Будаяка, Б. В. Кульчицького, Христини Кульчицької, І. Білинського і д-ра П. Мірчука.

Хрущов нараджується з своїми сателітами щодо тактики супроти Пейпінгу

Прага. — Никита Хрущов і далі переводить довгі наради з комуністичним президентом Антонієм Новотним та з представниками польських, болгарських і мадярських комуністів. Цікаво, що міністри закордонних справ Польщі, Мадяричини і Болгарії, які прибули до Праги під час перебування там Хрущова, одностайно заявили журналістам, що кожний з них приїхав туди, — на фелі-Загально вважають, що в отих нарадах Хрущова з представниками названих сателітних країн три справи займають передує місце: конфлікт Москви з Пейпінгом і дальша тактика у відношенні до китайських комуністів, — економічні взаємини між СРСР і сателітними країнами у зв'язку з невдоволенням Румунії й деяких інших країн з політики т. зв. Комекону (комуністичний відповідник Європейської Економічної Спільноти), — і справа відношення до Західної Німеччини. Західні газети твердять, що Хрущов дораджував міністрам закордонних справ Польщі, Мадяричини, Чехословаччини і Болгарії, щоб вони старалися покращити свої взаємини з Західною Німеччиною, не виграючи при тому союзницької приязни з комуністичною Східною Німеччиною.

Ляоські комуністи не виявляють у Парижі бажання до згоди

Париж. — Народи лідерів таборів — правого, нейтрального і комуністичного — які розпочали в цьому тижні у Парижі, не виявляють поки що ніякого поступу. Ляоський прем'єр Суванна Фума голосно прокист, щоб не втрачувати так звану Долину Жарр, яка від року з тереном бою між комуністичним військом з одного боку та державним нейтралітним і правим військами з другою. Він погодився на комуністичну вимогу, щоб зреагуювати уряд з передачею більшої відповідальності представникам комуністів, але жадав, щоб комуністичне військо завершило на позиції з-перед його останньої офіційної весною цього року. Однак комуністи, тримаючись свого давнього принципу, не хочуть зрестися ніякої території, що її обсадили силою. Представники правого ляоського табору, кол. прем'єр Бун Ум і міністер публічних робіт Нгон Санакхон заявляють, що вони довірять прем'єрові Суванні Фумі і тому передали йому свої повноваження для розмов з лідерами комуністів, Суфануонгом.

У Бразилії влада припинила радіоавдіції чужими мовами

Куритиба. — На початку липня ц. р. розпорядженням федеральної установи ДН-ФЕД з міста - столиці Бразилії, розісланим до всіх вислелень у тій країні, заборонено передавати будь-які програми ініціями мовами, крім португальської. У вислелі цього розпорядження радіо програма "Українська Хвиля" в Куритибі, у стейті Парана, була змущена припинити всі свої пересилання українською мовою — вістки, коментарі та ін. і тепер провадить пересилання тільки португальською мовою. Ця українська програма передавалася на коротких і середніх хвилях через вислелень "Радіомісора Парана-се" і її було чути також в сусіньх з Бразилією країнах. В одній із останніх програм Української Хвилі, під заголовком "Славна річниця", сказав: "І в найтяжчих моментах боротьби перед очима українського народу слухайте слова Першого Універсалу Української Центральної Ради: Ми самі будемо творити наше життя!" Подобаючи це повідомлення, вважаємо, що відповідні українські чинники у Бразилії та інших країнах повинні негайно звернутися з запитом до столиці Бразилії, чому уряд заборонив антикомуністичні програми українською мовою, і вимагати їх відновлення.

В Австралії заводять на лоту на десятильній базі. Вони об'єднуватимуться від 1966 року. Тепер продукують шість різновидних монет. По одному боці буде портрет Слісавети II, по другому — на кожній монеті якийсь звірину чи птах.

Традиційний спортивний здиґ молоді на Союзівці відбудеться з кінцем цього тижня

Союзівка. (в. с.) — Вкінці цього тижня, в суботу, неділю і зонеділок, в якому припадає Сято Праці відбудуться тут уже дев'яті першості тенісу Української Спортової Центральної Америки і Канади. На п'яти коротка Союзівка зміряють свої сили більше сотні українських тенісистів з різних сорів ЗДА і Канади. Як і кожного року, прибувають вої з Шинкага, Дітройту, Клівленду і Торонто, як теж з Філадельфії, Нью-Йорку і Нью-Порка та інших українських спортових осередків. Ці змагання за звання українських чемпіонів Північної Америки в конценрації чоловіків, жінок, юнаків і юначок приймають (агато симпатиків "білого спорту" на Союзівку. Святочого настрою набирає цей спортивний здиґ вже від хвилини імпульсантиного відкриття маґан з піднесенням прапора і музичною гімном. А після показу тенісу доброї класи та азартних фіналів приходить чергою вручення чаш УН-Союзу, "Свободи" і Союзівки, яка залишає надовго враження великого спортового свята вайшої молоді. Вісім попередніх успішних першостей тенісу були організовані ділом аетомного інженера Богдана Рака і його співробітників із Карпатського Лешетарського Клубу. Тому й можна сподіватися, що пройдуть з повним успіхом і цюгорічні українські тенісові першості, коли ними знова кермує досвід цього ентузіаста нашої молоді, і коли імпреза знову відбувається на гостинній Союзівці при співпраці ввічливих господарів імпрези — адміністраторів цієї оселі УНСоюзу. Рівночасно із тенісовими змаганнями відбудуться, починаючи в суботу по полудні, змагання у плаваний за першості УСЦАК. Організатори числять на більшу участь плавників у цюгорічних змаганнях, а УНСоюз приготував для переможців медаль і будуть вручені на вечірній забаві (балю) чемпіонів.

У Західному Берліні ноліам командантом тамошньої 6.000-ої американської залогі став 53-річний генерал Джон Франсіс Френклін. Його попередник, генерал Джеймс Полк став командантом 5-го американського корпусу в Західній Німеччині. Новий командант заявляє, що американські воїни готові й надалі рішуче відіграти агресії проти свободи Західної Європи.

Японське міністерство суспільної опіки повідомляє, що тепершня генерація японців буде вільна з 4 чалі у мужчині і на 9 чалі у дівчат в порівнянні з двома попередніми генераціями. Теперішні японські юнаки є мускуляристами, а дівчата круглі, ані ж у їхньому віці були як дідуся - бабусі. Діється це внаслідок зросту добробуту в Японії, розподілу молока шкільним дітям та більшого споживання м'яса.

МОСКВА ОСКАРЖУЄ ПЕЙПІНГ У ЗАХІАННІ НА ЧУЖІ ТЕРИТОРІЇ

Москва. — Московська соціалістам, що Совсти повинні очистити й звернути Японії Курильські острови, що їх загарбали за Ялтинським договором. "Правда" твердить, що СРСР тримає Курильські острови, щоб протиставити їм "агресивній політиці японського імперіалізму". За твердженням "Правди" — китайські комуністи мають на меті закупаувати взагалі "так звані територіальні проблеми" у взаєминах "між різними соціалістичними державами". За західними коментарями "Правда" має тут на увазі європейських сателітів Москви — Польщу, Мадяричину, ЧСР і Румунію, що їхні передості частини державної території опинилися після війни в межах Совстського Союзу. "Правда" заявляє, що ця справа "згорі засуджена на невдачу". За найгіршими західними коментарями — ця атака "Правди" виявляє новий етап совстсько-китайських відносин, коли їхній "ідеологічний" спір насправді переходить у спір двох імперіалістичних великодержав за території. Що стосується китайських претензій до СРСР, то в першу чергу Комуністичний Китай атакує Москву за відмову віддати свою власність Японії Монголії. Очевидно, що Совсти твердять, що Монгольська "Республіка" є вільною і незалежною державою та не хоче стати одною провінцією Комуністичного Китаю.

Президент Танґаньїки виправдує отримуваний допомоги від Пейпінгу в Москві

Дар ес Саллам. — Президент Танґаньїки, яка перешла до держави унію з сусіньх Занзібаром, Джульєс Ньерере скликав пресову конференцію, на якій протестував проти західних закидів, що він надає допомогу, яку зобов'язали давати СРСР, Польща і ЧСР — Ньерере нічого не говорить, але недвозначно оскаржував західні держави, що вони байдуже приглядалися, як Танґаньїка і Занзібар борються з господарськими труднощами і все ще перебувають на примітивній західній країні поставили були несприятливі умовини.

Американський летун втік з ляоського полону

Віснція. — Лейтенант летунства Шарльс Кюссман, що його літак ляоські комуністи збили 6 червня ц. р. над так званою Долиною Жарр і його самого схопили в полон, утік з полону і щасливо добився до Сіаму. Подрибич його втечі покищо не оприлюднено, але офіційно повідомлено, що Шарльс Кюссман цілий і здоровий знаходився на летовищі в Удоні в Сіамі та що відітлі "евакуйовано" його до невідомого ближче місця. Після того, як ляоські комуністи схопили Кюссмана, вони проголосили ніби-то його заяву, що "таврувала "чужинецьку інтервенцію" в Ляосі. Дружина лейтенанта Кюссмана живе з двома малими дітьми в Каліфорнії. Вона знала, що її чоловік перебував живий у полоні, а тепер дістала офіційне повідомлення про його звільнення. В комуністичних руках, у Північному В'єтнамі, знаходиться те американське літальне судно Еверетт Альварес. Доля його товариша з того самого збитого комуністами літака, лейтенанта Річарда Сальтера, — не відома.

У СВІТІ

Леонід Брежньов, колишній президент СРСР, який тепер перейшов на першого заступника Хрущова в партійному секретаріаті, та який приїхав до Риму на похорон італійського комуністичного ватажка Тол'ятті, поїхав, як "турист", оглянути Ватикан. Брежньов, його дружина та совстський посол в Римі Семіон Козіров з дружиною відвідали Сикстинську каплицю і Ватиканський музей мистецтва.

Новозеландський Джон Дж. Мейл працював в центрі Об'єднаних Націй впродовж 17 років, маючи добрі матеріальні умовини та цікаву працю у відділі Прав людини. Як нещодавно дістав від свого приятеля з Нової Зеландії книжку з латинською привідою: "Негарно старітись далеко від рідного краю". Він засоромився і поїхав до дімислі та відітліть до Нової Зеландії.

Індонезійські терористи пробували запалити газоліний танк компанії Ессо на острові Сінгапур на Малайському півострові. Однак підпалена бомба, яка вибухла біля будинку газолінійної компанії, знищила коло 200 вікон в будинку, але самого газолінового танку не пошкодило.

Варшавська "Трибуна Люд" виставила проти американського дипломата Генрі Кебота Ладжа, який розділив по столиці Західної Європи, інформацію тамошні уряди про американську політику в Південно-В'єтнамі. Комуністичний щоденник називав Ладжа "мандрином продавцем поганого краму".

Московська заїдська конгрета заборонила трьом своїм членам вступати до синагогу, за те, що вони виступали зв'язки з ізраїльськими дипломатами і використовували синагогу на "торгування" релігійними книжками. Американська преса пише, що річ іде про синагогу в українських містах Київ, Одеса і Чернігів.

В АМЕРИЦІ

Кубинські втікачі у ЗДА заявили, що вони організували свої власні збройні сили в першу чергу з тих 1.113 кубинців, які вернулись з полону на Кубі в 1962-му році. Ці збройні сили викоплюватимуться в одній із латинських держав. Покищо переводиться список добровольців, яких зголосилося вже понад 1.500.

Департамент Виховання, Здорovia і Добродієвності видав книжку під заголовком "Ваші нелітні діти та курення", у якій закликається батьків до того, щоб дбали про те, щоб їхні діти не курили. В першу чергу батьки повинні самі припинити курення, щоб дати добрий приклад своїм дітям. Батьки повинні висловити бажання, щоб їхні діти не починали курити.

Деякі духовні особи із трьох віровізнань — протестантського, католицького і жидівського опублікували гостру заяву проти рішення Найвищого Суду ЗДА в справі неморального юнкши Генрі Міллера під заголовком "Тропік оф кеосер" і французькою фільму "Любовники". Священники твердять, що рішення Найвищого Суду цієї країни в цих справах є в дієвості поширюванням дегенерації та зміною законів і дозволом на розпусту.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану конверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА" P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Ташмні аранжери позаду

Наче ідилічні образки з далекого минулого пригадується демонстрація негрів у південних степах, як вони тихо й мирно приходили й сідали в заборонених їм кафе-терках і ресторанах чи у жалких автобусних стаціях. До неповторного минулого належить стотисячний демонстраційний похід муринів по вулицях Вашингтону в обороні законопроектів про громадянські права, в ідеальному порядку й без будь-якого прикрого інциденту. Яким же контрастом до цих демонстрацій були вуличні заворушення в муринських дільницях Нью-Йорку, Рочестеру, Джерси Сіті, Шінгаї — минулого тижня — у Філадельфії. Особливо ці останні нещодавні філадельфійські демонстрації збентежили й схиляли всіх, без уваги на колір шкіри, розсудливих американських громадян, бож яка це расова — політична демонстрація, коли юрба розбиває і грабує крамничі тих усіх білих власників, які в расово — мішаній, як пак здебільша чорній дільниці, співживуть, співпрацюють і торгують з муринами та всім своїм способом життя довгими роками доказують свою ворожість будь-яким расовим бар'єрам?

Тому наче автоматично насунулись не тільки коментарі американської преси, але й самим лідерам муринського світу в Америці сумніви: чи це був спонтанний вибух ірраціональних почуттів, як найпримітивніша реакція на несправедливість та соціально — економічне упослідження, — чи може це були події заздалегідь „наміреної“ заплановані, вижесеровані й із одного центру керування? Чи це була дійсно тільки муринська — расова демонстрація, чи лише один із численних актів пляногового сіяння анархії, щоб елемента в мільйонове місто і в усю країну внести безпорядку і страху, спровокувати поліцію на репресії і дістати тутти для кампанії проти державної влади? Такі сумніви, як заздалося, зродились не тільки у білих спостерігачів, але й у розсудливіших муринських громадян. Ось один із керівників муринських лідерів в Америці, екс-екзекутивний секретар Кривової Асоціації для поступу кольорових людей, Рой Вилкінс, заявив: „Поширюється підозра, що останні расові заворушення в північних містах були заплановані, і особи, які їх розпочали та провели, були оплачені“. Рой Вилкінс звертає увагу на різні дуже подібні риси в отих вуличних заворушеннях у кількох містах, наче за одним зразком, наче за одним пляном, і тому вважає, щоб покласти для цього державні чиновники провели докладне слідство: яка справжня генеза тих заворушень, хто їх організував і хто ними керував.

Можна було наперед сподіватися, що комуністичні майстри світової конспірації не проминуть такої прегарної нагоди, як расовий конфлікт в Америці, щоб ту нагоду використати для власних цілей. Не з любов'ю до муринів і не з прив'язання до принципу рівності всіх людей, а для того, щоб сіяти закорот, щоб дискредитувати американську державу та її провід, підірвати основи державного ладу. Ясно, що більшість тих недоліків, які з віком і з дахів обидували камінями поліції, були вікна в крамничих і плодурвали всякий крам, не давали собі справи, що вони — тільки знаряддя в руках режисерів драми зовсім іншого змісту. І так, „Філадельфійський Інквайрер“ застерігає у коментарі про ті заворушення, що він не знає, що був дійсним їх організатором, але стверджував, що там діяли „фахові вишколені агітатори“. Ось так еру „співіснування“ і тих найбільших демократичних свобод, що їх так яскраво підкреслюють рішення Найвищого Суду, використовують — нацьковуючи муринську вулицю — найбільші вороги свободи і рівності.

Сьогодні по 25 ронах

1-го вересня 1939-го року, двадцять п'ять літ тому, німецькі літаки збомбили більшість польських міст, і німецькі танки, артилерія й піхота рушили в наказаний Гітлером похід на завоювання Польщі, що й було довершено за не цілих вісімнадцять днів. Гітлерівський „бліцкриг“ закінчився тотальним розгромом польської держави, але водночас із цим став початком загальної і затяжної другої світової війни, яка тривала майже шість років і закінчилася суцільним розгромом бовбаного на терорі й підбоях німецького „Третього Райху“.

У висліді цієї другої світової війни були розгромлені не тільки Німеччина, Італія, Японія та їхні союзники, але великого спустошення і важких втрат зазнали теж переможці — західні держави з їхнім зрадничим союзником — Совєтським Союзом. В загальному брало участь у цій війні п'ятдесят три держави і коштувала вона життя двадцяти трьом мільйонам воїнів, що впали в боях, і двадцяти вісьмом мільйонам цивільних людей, що згинили внаслідок воєнних дій і гітлерівських та совєтських народобивних акцій. Чи не найбільших втрат людських і матеріальних зазнала Україна під час німецьких окупацій у 1941 — 42 рр. і в 1943 — 1944 роках, під час совєтського контрнаступу. Відмічаючи 25-ту річницю вибуху другої світової війни, історики й публіцисти, як також загальна думка всієї відповідальності за спричинені нею страхоти, жертви в людях і в матеріальних добрах складають на божевільного Гітлера та сфатигізованих ним німецьких нацистів. Водночас із цим промовчується або применшується роль і відповідальність Москви за цей світовий катаклізм. Підписанням „договору дружби“ із Гітлером в дні 23-24 серпня 1939-го року Сталін і його тодішні соратники, включно з Молотовим і Хрущовим, випустили гітлерівську потвору на повенолення, нищення і спустошення світу. Це вони своєю згодою, купленою за війну руку у відносини до балтійських народів, Польщі та інших країн Східної Європи, санкціонували гітлерівську агресію і екстермінаційні пляни Гітлера, „благодословили“ його на започаткування другої світової війни. І, з другого боку, це Гітлер своєю несамовитою народобивною політикою уможливив Москві, уже як „союзникові“ західних держав, використати цю війну для дальших загарбничих агресій, у висліді яких зарвановано всі користі з перемоги над нацистською Німеччиною та фашистською Італією, і в світі постали нові логічні конфлікти і неспокої, що можуть привести до ще страшнішого, як друга світова війна, нуклеарного катаклізму.

Так само, як головними причинами другої світової війни були несправедливі мирові договори і вирішення переможених альянських держав, зокрема недовіряння шлахетних ідей і принципів самовизначення визволенних внаслідок війни націй і навіть погвалтування цих ідей і принципів у Версальському та інших договорах, подібну спадщину залишила й друга світова війна. Загрозу третьої світової війни, що звисна над світом, збільшують в теперішній час головним чином московські поведінки, єдині, що користуються із здобутих над Гітлером перемог. І сьогодні, як у двадцять і тридцять років, безпосередніми причинами нової війни можуть стати знову ж потоптані переможцями принципи самовизначення народів, толерування військими державами світу московського загарбництва і колоніалізму, примирливості у відносинах до московської тиранії і тероризму. Ситуація нині така, що один наказ котрогось із комуністичних самодержців у Кремлі може привести до знищення вже не десятків, а соток мільйонів людей.

СОВЕТСЬКЕ „ПРАВОСУДДЯ“

На тему совєтського „правосуддя“ протягом цього року появилось в Америці аж дві публікації. Кілька місяців тому проф. Геральд Дж. Берман випустив книжку „Юстиція в СССР“, а в половині вересня, також в Нью-Йорку, вийшла книжка Джорджа Файфера „Юстиція в Москві“, накладом видавництва Саймона і Шустера.

Перший автор подає аналіз совєтського „правосуддя“, так би мовити, з всеосяжної точки зору, а другий за пункт обсервації обрахунок червоної імперії, кількісьмільйонно-во-Москву. Шляхом американсько-совєтської угоди щодо культурного обміну цей талановитий адвент міжнародного права перебув один рік у Москві, на місці опрацювання своєю темою. Він пильно вогтував ретушовані цензуровані нотатки з про хуліганство, кримінальні злочини, родинні або соціальні — політичні скандали, які знаходились свій епілог у судовій залі цієї центральної світової комунізму.

На превелике здивування американських рецензентів, Джордж Файфер, укладаючи свою працю, як виходить, зовсім не знав про таку ж саму тематичну публікацію Г. Вермана, видану кілька місяців раніше. До свого нелегкого завдання приготувався Дж. Файфер довго і ретельно; під час правничих студій у Гарвардському й Колумбійському університетах він вивчав літературу про совєтське судництво, писану здебільша російською мовою. Окрім фахового знання, Файфер відзначався непересічним письменницьким хистом: його статті про совєтське судництво, друковані в американських журналах, пригдують новел Гогоря або Чехова, так зацілюють американські рецензенти.

Збираючи матеріали з терну Москви, Файфер довгими годинами пересиджував по різних судах, вислухуючи про мови прокурорів і оборони у справах злочинства, хуліганства, підпалів, грабунку, убивства, розводів, нищення державного майна тощо. Він звертав пильну увагу на методику праці більшовицьких органів „правосуддя“, стежив за поведінкою позбавлених ініціативи совєтських адвокатів, а також аналізував поведінку оскаржених, свідків і представників безпеки.

Найбільше вражали автора випадки, коли під час судових процесів забирали в „холоду“ свідків, що замовчували у своїх свідченнях або що їх для певних цілей замовчувала прокуратура.

Автори глибоко вражали заесада комуністичного „правосуддя“, згідно з якою оскаржені з винним задогом перед рішенням суду. Нещасний раб Божий, який опиняється на лаві підсудних, за всяку довіду мусить доказати суддям і прокуратору свою невинність. Така правничка перверсія належить до фундаментальних засад совєтського судництва, і, на думку автора, такою зостається надовго.

Автор зазначає, що совєтські судді грають куди більшу роль, як судді у Великобританії і США. Парадоксально, що така форма судництва не лише в СССР, але й в сателітних країнах носить претенсійну назву „народного суду“.

Окрім сказаного, совєтський підсудний несе на своєму сумнілий баласт, якого не знає кодекс моралі жадної в світі країни. Совєтський підсудний несе відповідальність не лише за доконаний ним незаконний або протизаконний акт, але й за те, що не виконав завдання, яке таїть на ньому титулом „совєтського громадянина“. Нещасливцеві приходить оправдуватися на суди аж із двох „злочинів“: щодо певного переступу цивільного права і щодо порушення морального кодексу „чистоти“ совєтського громадянина.

Московські судді у розмовах з Джорджом Файфером заявляли йому, що в совєтській державній системі число переступів кримінального порядку з кожним роком меншає внаслідок „защеплення комунізму в масах“. Із заповіданням комунізму, зазали московські судді, наступити повна ліквідація кримінальних переступів.

Ці твердження комуністичних „охоронців права“ залежесу щоденна статистика, каже автор книжки „Юстиція в Москві“. Кримінальна хроніка в часописі зростає з кожним днем, хоч комуністична преса старається її промовчувати. Столична й провінційна преса б'є на сполох лише тоді, коли злочинці загрожують безпеці країни, її індустрії, господарству. Це — головні переступи в країні серпа й молота, інші прогрізи нерозривно пов'язані із демонічною системою комунізму.

О. Т.

Виставка „Атом для миру“ в Женеві

Женева. — У Женеві відкрили під протекторатом Об'єднаних Націй міжнародну виставку атомової енергії, стосованої для мирних цілей. У виставці беруть активну участь із своїми експонатами 18 країн, а більше 70-ти держав зголосили приїзд своїх делегатів. Виставку відкрито висвітленням 4-хвилинного кольорового фільму, на якому президент Джонсон вголосно до учасників промову про важливість атомової енергії для мирних цілей. Президент твердив, що знаходиться на порозі атомового віку, коли-то атомовою енергією знаходиться ширше застосування — не для воєнного знищення людства, а для благополучення цілей. Конкретно, Президент повідомив, що США почали вже співпрацювати з Совєтським Союзом, Мекіко та Ізраїлем у ділі перетворення

Іван Фізер

ЧИ ПОТРІБНО ВІВЧАТИ СЛАВІСТИКУ?

Студії славістики в Америці значно відійшли від студій в Європі. Своїми програмами вони ширші, різноманітніші і, як сказав би, експериментальніші. В їх обсяг входять курси з інтелектуальної історії слов'ян, загальні огляди літератури, курси з обмеженим предметом уваги і т. д. Студентам славістики рекомендують курси з історії слов'ян, антропології, географії. Методологічно курси з славістики більш-менш розкладаються структурально, а курси з літератури коливаються від крайнього соціологізму до теж крайнього формалізму. В семінарі студенти часто розглядають теми, які виходять поза межі славістики. Студенти користуються широкою свободою у виборі семінарських тез, а то й докторських дисертацій.

Все це не означає, що славістика в Америці перебуває в стані перманентної флюктуації. Майже всі програми, з малими відхиленнями, мають той самий характер. У цих програмах, однак, домінують курси з русистики. На другому місці стоїть польоністика, — сербсько-хорватська мова, чеська, а на останньому українська.

В організації цих програм значну роль відіграв своєрідний „педагогічний прагматизм“. Слов'янські відділи зацікавлені не тільки в підготовці вчених славістів, але також і в підготовці педагогів для коледжів та середніх шкіл. Попит на викладачів російської мови і літератури найбільший. Це в свою чергу зумовлює односторонність програм слов'янських відділів. Думано, що проросійські впливи в тому відношенні часто переоскаржені. Я певний, що коли б раптом виник попит на викладачів, скажімо, лужицької — сербської мови, то слов'янські відділи ввели б курси з цієї мови.

Однак, цей „прагматизм“ часто робить американську славістику односторонньою, зводять її до русистики, і увага студентів, хоч-не-хоч, у відношенні до інших слов'янських народів усувається на задній план. Сам студент, свідомий практичного боку своїх студій, вибирає русистику. Такий стан потягає за собою низку дальших наслідків. Наприклад, бібліотеки, в першу чергу, поповнюються працями з русистики; діяльність студентських гуртків, доповіді, комеморативні відзначення в основному орієнтуються на російську тематику. Така незрівноваженість у програмі має також психологічний ефект: американський студент не може не захоплюватися величчю поодиноких аспектів свого предмету. Часто це породжує інерцію в розгляді неросійських тем порівняно до захоплення слідного в опрацюванні російських тем.

Але, не дивлячись на цей бік справи, студії славістики в Америці вимагають від студента великої наснаги.

Українка в американській славістиці

Українська мова і література, як ми вже зазначали, стоїть на периферії славістичних студій. С лише декілька вчених, які систематично вивчають проблеми української мови. Українською літературою не займається тепер ні один американський славіст. Проф. Меннінг, який викладав українську літературу в Колумбійському університеті, в цій

Українські теми

Чи українське — славіст обов'язково повинен приділяти

„Де наша молодь?“

(Голос у дискусії)

Деякі цікаві й корисні пропозиції подає М. Куропас, щоб витягнути й зберегти нашу молодь при українському громадському житті. Але, на мою думку, він поминує одну важливу справу: культурний рівень у різних дільницях нашого життя.

Наші імпреси. Малі осередки звичайно не дуже серйозно виглядають під цим оглядом, але й у більшій також рідко бачимо ми першорядні твори і першорядних виконавців. Молодь, яка має вже вироблений смак, не може бути задоволеною, не може мати духовою поживу і виховуватися на треторядних імпресах.

Наша преса. Де наша співражня критика? Влаштуємо величаві імпреси („Відьма“, Шевченківські імпреси), на яких масно немало різного роду недотягнені (підбір матеріалу, виконання, сили і т. д.), але в часописах тільки похвала і самопохвала. Критичну аналіз рідко можна зустріти на сторінках преси. Чому редакції не ангажують для цього музик та інших фахівців? Тепер треторядні і першорядні дістають однакову оцінку. Ми боїмося ступенувати успіхи, уточнювати рівень. Який тоді ж може бути поступ?

Плекання нових кадрів. Наше громадянство, зокрема наші молоді організації, не звертають належної уваги на вишкіл нових сил у дільницях літератури і мистецтва. Багато с танцювальних гуртків, духових та мандолінових оркестрів, спортивних дружин, — але де найважливіше? Хто буде нашими редакторами, письменниками, поетами, науковцями з дільнок українознавства? Чи не найважче пора звернути належну увагу на інтелектуальне виховання молоді?

Дуже часто відкидаємо від себе нашу молоді, ставлячи замалі вимоги до себе, до рівня культурного життя. Наша думалоюча молодь має також вимоги і смак, то чому не показати їй нашу громаду з краєвої сторони? Тоді напевно бачитимемо більше молодечих облич там, де їх тепер бракує!

Лариса М. І. Онискевич

свою увагу передусім українській тематикі? Коли він українське, то нормально, що предметом його зацікавлення має бути українка. Коли ж він вивчає проблеми іншої молодшої групи, то спеціального зобов'язання супроти українським тем у нього немає.

Звичайно, побажанням є, щоб українці — славісти розробляли українські теми, стимулювали інтерес студентів до цих тем. Однак, важливішим за все є те, щоб вони були об'єктивними. Пралаганда за всяку ціну, безоконечне переконання американських коледжів в українській правді нічого не дають. Навпаки, вони створюють скептицизм, упередження. Всяка тенденційність шкодить. Українець-славіст у першу чергу повинен бути вченим. Ступінь його наукової об'єктивності є показником його патріотизму.

Славістика як професія

Нам не відомі спеціальні причини порівняльно малого зацікавлення славістикою. Припускаємо, що основною причиною є уявна безперспективність професійного застосування славістичних студій. Правда, славіст не має таких широких та безпосередніх можливостей праці, як, скажімо, лікар. Основною, а по-кищо й виключною, працею для славіста є педагогічна праця. Для того, щоб задовільно влаштуватися на роботу, кандидат мусить завантажуватися в своїх студіях далі, як, скажімо, лікар. Для заповнення вакансії адміністрація школи, як правило, розглядає декілька кандидатів і, як правило, вибирає найкращого кандидата. Крім того, кандидат не завжди влаштується на роботу там, де йому хотілося б, а там, де існує відкрита вакансія.

Особистий вибір школи, навчальних дисциплін приходить після років наполегливої праці, публікації, загального визнання. Але сьогодні можливості педагогічної праці для тих, які здобули докторат, широкі. Зацікавлення славістикою зростає з кожним роком. Той, хто любить педагогіку і дослідну роботу, когось похити проблематику слов'янського світу, хай не лякається труднощів.

(Кінець)

Софія Парфанович

У ГОРИХОВИМУ САДУ

(Перед з'їздом бувших учениць гімназії Сестер Васильянок у Львові)

(2)

Але чомусь ми радо гралися разом, хоч то не випадково з старшими на рік призначилися „смаркачки“. До того ж Дарна називала мене „Зоською“, а я того не любила, бо в нас була служниця Зоська. Потім знову давнє.

Юльціо Левицький був поставний, стрункий і мав те, чому доводило бороду і карі очі. Може навіть дехто підкохувався в ньому. Він розказував про Єгипет і піраміди, про королеву Клеопатру, про висліди сади Семіраміди, про Картагину.

За вікном була осінь. Золоте сонце крізь шкільні вікна

ласкаво мерехтало стежки на лавках, на зшитках і на головах дівчаток, що похилились над зшитками. Відкільки відкіль несло воно нам привіт? Вже бо світ поширювався до безкраю. Може Юльціо мав його нам поширити, а може молодеча уява яскраво малювала широкий світ: африканські степи і праліси роїлися безліччю диких тварин, копалині Поганнісбургу обіралися безцінними самоцитами, володіння Вікторії своїм шумом глушили тугу за широким світом. На стіні висіли картини з гайзерами у Єлловстон-парку, з гримкою Нінтарою.

Там була предивна, чарівна Америка. І хто міг знати, що оті дівчата розсіюють колись по світі, і світ стане для них дієвистію, світ далекий, з чарівних книжок і картин?

І знову перерва, і ми забували далекі мандрівки Юльціо-вих годин і вибігали в сад. Була це наче з отих книжок зачарована, заборонена країна. Одна дівка в парку, один виламаний кілок і, коли тебе не помічали, ти могла пропасти в саду. Нам їм видавалися страшенно великим, і стежки в тій його частині, що прилягала до монастирського саду на Зиблікевича, не кожному були знайомі. А там цвіли осінні квіти, черволися на гілках яблук, груш, падали на смарагд травники і великі горіхові дерева час від часу скидали тоби ласкаво горіхи. О, вилізли на дерево й зривали сливки! Але швидко, щоб не надійшла яка сестра і не зловила на лихому вчичку. А по-

тім сховати ту сливку у кишеню чи в рукав, сливку, зривану з дерева, що пахне осінню і смакує медом. Одна-єдина, але який карб, який чар!

Що?! Вже десь давнє. Леде долітає до саду. Вігцем. Ось вже Бобіно-Боберський входить в класу пружинним кроком спортовця. З-над темної руської борідки прозоросні, розумні очі. Говорить виключно по-німецьки, ні словочка по-українськи. Але яке шаста, яке насолода дістати назад свій зшиток з допискою червоним чорнилом, дрібним, гранчастим письмом „зегут“, і ще до цього: „учениця завдала собі труду“ або „старанно вивчене й добре опрацьоване“. Оці дописки наймиліші і давали радість на довгі тижні. Потім він читав вірші „Прокліся співак“.

Слова Боберський вимовляв протяжно і з притиском. Ми бачили розкішну багрянцю троянду, як розцвітала вона

вирізи в королівському саду. Королева, чудова, як ангел, кидася співаком. Старий, суворий король поривається і топить свій меч у молодечих грідях співака. Прокльоном слий співак карас злочинця западається в безодню замку, і тільки руїни його чорніть розсіпном каміня.

Завтра кожні з нас декларуватиме оцей вірш, і то у вічі доїть кіляс. І для не одної, що досі була слабою ученицею, засяє сонце: Бобіно-написе в її зшитку похвалу за добу декламацию. Але для той, що була досконалою ученицею, померкне радість на довіг дні. Бобіно бо написав: „Добре вивчене, але не добре опрацьоване“. Вночі сльози звідуть подушку і біль образи та розчарування ще довго ятриме молоді сподівання. Але поки раюнок не закличе знову до школи і ласкаве горіхове дерево не скине потайки свого горіха. Розлупати

чорну шкіру, а під нею свіжа, дерев'яна покриття. І пахне, як пахне! Горіх цей сховає глибоко, радіти ним цінний час науки, принести до дому і з шкаралупи зробити човника і пускати в місці з водою, а зяряток з'їсти крайкома від інших дітей. Ні, найкращі, найліпші в світі горіхи ростуть в монастирському саду.

Що ж вам це сказати про школу, нашу школу там, на Дулігтово? Ви любили її, ви любили все: церковцю на Зиблікевича і майку вечірнього травневого часу, ви любили й подивляти сестер у чорних габітах, які шанували директорм і вчителів. Бо ви були підлітками — дівчатками, ви були повні любові, і все, чого ви доторкалися, мало печатку ваших почувань. Ви любили свою лавку й подругу, що сиділа поруч, любили гекзаметри й пентаметри, Горація й Софокла, мандрівку в світ.

Ви подивлялися Шевченка і любляли Шашкевича, бо він співав про коледжів студентський на горбку, такий рідний і знайомий вам. Ви любляли Федьковича за те, що його русин-воєк втік з Відня, щоб врубати мамі дровець; його гуцули кохають і гинуть з кохання.

Кохання? Воно не передіричне лежало перед вами в тасному майбутньому і на сизих стежках невідомого десь леде прозірало чарівною квіткою. Але тому, що воно це було в далекому невідомому, ви кохалися в Ахілії, стрункому і білому, як дівчина, Агамемноні, зрілому й сильному володареві, хитрому Одисеєві і... в Бобце, в Юльціо чи іншому вчителі. Потайки, покрадьки і майже невідомо.

Во це були перші дні вашої молодості і перші початки почувань.

ПРОТОКОЛ З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 18-го ДО 22-го ТРАВНЯ 1964 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ“, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(3)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА РОМАНА СЛОБОДЯНА

(Продовження)

СТАН ЧИННИХ:

Готівка	\$	322,309.02	1.14%
Моргеджі		6,976,412.51	24.66%
Вонди		19,970,516.91	70.60%
Позички членам		449,379.99	1.59%
Реальності		544,238.29	1.92%
Друкарня		28,784.68	0.09%
Разом		\$28,289,641.40	

БАЛАНС

СТАН ДОВЖИНІ:

Посмертні і резервові фонди	\$27,278,876.49	96.43%
Адміністративний фонд	81,612.89	0.29%
Конвенційний фонд	27,013.65	0.10%
Залоговий фонд	330,739.93	1.17%
Народний фонд	8,050.89	0.03%
Сирітський фонд	132,279.93	0.47%
Спеціальний фонд	356,891.28	1.26%
Фонд захисту	56,208.33	0.20%
Фонд нагальної потреби	18,288.01	0.05%
Разом	\$28,289,641.40	

ЗІСТАВЛЕННЯ ФОНДІВ

	Рік 1963	Рік 1962	Зміни
Посмертні фонди	\$27,278,876.49	\$25,809,149.72	\$1,469,726.77
Адміністративний фонд	81,612.89	124,637.45	\$43,024.56
Конвенційний фонд	27,013.65	27,013.65	
Залоговий фонд	330,739.93	323,086.29	7,653.64
Народний фонд	8,050.89	7,881.37	169.52
Сирітський фонд	132,279.93	130,107.87	2,172.06
Спеціальний фонд	356,891.28	321,798.34	34,992.94
Фонд захисту	56,208.33	55,436.01	772.32
Фонд нагальної потреби	18,288.01	18,288.01	
Разом	\$28,289,641.40	\$26,786,984.58	\$1,545,681.78

ПОВТОРЕННЯ

В 1963 році всім фондам збільшено	\$ 1,545,681.78
В 1963 році адміністративний фонд зменшено	43,024.56
В 1963 році збільшено фонди на суму	\$ 1,502,656.22

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА

Майно з кінцем 1963 року осталося	\$28,289,641.40
Майно з кінцем 1962 року було	26,786,984.58
В 1963 році збільшено майно УНСоюзу	\$ 1,502,656.22

Вступасмо в 71-й рік існування нашої організації, повні віри і енергії та вдячності, сповненням нашого обов'язку супроти своєї організації, і тих делегатів, які вибрали нас на минулій 25-й конвенції і поручили нам провід цієї найбільшої членом, найбільшій майном української допомогової організації. Перші піонери, які збиралися на першу конвенцію, видали свій фінансовий звіт, що вніс в нас \$220.35. Це була дуже бідна сума, однак ці люди мали запал, завзятість, ініціативу та віру у свої власні сили. Коли б міряти сьогодні зріст фінансів, що мільйонними кроками кожної конвенції йдуть вперед, коли б і в нас була сила, завзятість, ініціатива та повсята нарівні зі зростом фінансів, то в нас була б велика сила людського капіталу. Малою сотки тисяч членів, як мають інші братські допомогові організації, коли б у нас були сильні характери тут, на американській і канадській землі, то — за словами Шевченка, — не плакали б мати — діти б не ридили.

Вступаючи в 71-й рік існування організації, ставимо питання: чи Союз старіє? Ні! Союз має найбільше молоді, молодих членів і пересічний вік не більший чим 36 літ. Як це вже ствердила стейтова державна контрола, що видала свій звіт з кінцем 1962 року, а опісля спеціальна контрола, що закінчила свою працю з кінцем 1963 року УНСоюз є добре загосподарованою організацією, маючи \$6,811,509.46 надлишки резервів і інших фондів, не вчислюючи майна, інвестованого в реальності у Кергонксоні, Н. Й.

В половині червня буде вислана дивіденда для членів у висоті \$305,000.00. Це вже буде 32-го дивіденда, виплачена членам на суму понад три і чверть мільйона доларів. УНСоюз є однією з перших братських організацій, що почав виплачувати дивіденду.

На закінчення мого звіту дозволяю мені — для рекорду — повторити ту коротку промову, яку я вголосив під час величавого відзначення 70-річчя Українського Народного Союзу в Карнегі Гол в Нью Йорку 22-го лютого ц. р.:
Текст промови головного касира Р. Слободяна в Карнегі Гол 22-го лютого

Ваші Ексцеленції, Високопреосвященні Владики, Пане Президенте Української Народної Республіки, Пане Міністре Пошт З'єднаних Держав Америки, Достойні Гості, Дорогі Союзівці, Святочна Громадо!

За словами Емерсона — „Нічого великого ніколи не досягнуто без ентузіазму“. Ентузіазм є кличем для перетворення великих ідей у величчя діла.

Так було і з Українським Народним Союзом. Ідея створення своєї рідної центральної організації була в серцях наших священиків і громадних свідомих робітників. Вона почала оформлюватися при кінці 1893 року, коли-то в домі о. Григорія Грушкі, а в Джерзі Сіті, о. Константєвич з Шамокіну, о. Обухевич з Оліфанту, о. Поляський з Пітсбурга заклали проєкт статуту і передали його до друку о. Грушкі, який в тому часі був уже редактором „Свободи“, писав прекрасні патріотичні статті й заклики, був також промовцем, що своїм огненним словом запаливав громадян до праці, пожертв та активності. Він і заповів, що приїде визволення поневоленого українського народу, що проліта українська кров не підє марно, що приїде час і слава наша понесеся водами Дніпра, Буга й Сяну, дух волі понесеся із шумом лісів карпатських, а тоді — старий Київ облетіється в давнію славу, а преподобний Нестор встане зо своєю гробу й допише останню сторінку історії — І НИНІ УКРАЇНА СВОБІДНА.

Сім десятків літ тому, в день уродин Юрія Вашингтона, збиралася громадка українських емігрантів для вирішення, як можна тут, на чужій землі, краще жити. Обережного Бог береже, в єдності сила — це була провідна думка, яка провідувала нашим повіром у заснування своєї рідної центральної організації. Для цієї цілі скликано до пенсильванського містечка, Шамокіну, перші збори на день 22-го лютого 1894 року. Сталося це в американське свято Юрія Вашингтона. Батька свого Краю, немов запаливаючи, що подібним Батьком стане для української еміграції в Америці — Союз.

І дійсно Батько-Союз опитувався вдовими й сиротами. Батько-Союз, з допомогою свого органу „Свобода“, закликав до єдності й до боротьби за краще майбутнє. Наші Братства організували парокі, будували церкви, а згодом школи й народні доми. Сталося так, як у своїй проповіді заповів Владика Митрополит Амвросій, що „Великі діла є звичайно вислідом витривалості мольної праці, яку Господь благословить“. Так, це можна приміняти й до Українського Народного Союзу. Це був дійсно тяжкий тернистий шлях, як і тяжкою була доля українського емігранта.

За сім десятків літ цей Батько-Союз перетворився у справжню українську заремську твердиню. Значення цієї твердині не тільки в її 84-ох тисячах членів, не тільки в її 28 і пів мільйона доларів майна, але головною в її ідеї, в її праці, в її величній традиції й таких же великих можливостях. Майже кожний прояв українського життя на американській землі: допомога старому Кравці, кожний вклад в до-

помогу визвольним змаганням українського народу — це все безпосередньо або посередньо зв'язане з УНСоюзом, як зв'язана з ним і вся історія американських українців.

Український історик, Микола Голубець, стверджує, що в історії України є багато місць хорних і порожніх. Однак треба ствердити, що історія України писана ЗОЛОТОМ СОНЦІ І КРОВ'Ю СЕРЦЯ. Це можна сказати і про історію нашої імміграції й історію УНСоюзу, бо вона також писана золотом сонця й кров'ю серця.

Життєво у великій долі, в якій немає нічого неможливого, тому будемо готові. У 70-ліття УНСоюзу повторімо його первісне приречення, що в ім'я поляглих борців за волю України будемо працювати до визволення України, щоб від Лемківських Карпат аж до синього Дону, від Білоріччя до Кавказьких гір, — свободі запаливав український нарід у своїй Самостійній Українській Державі.

III. ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ“ АНТОНА ДРАГАНА

У 70-річчя УНСоюзу

У „День Батька Нашої Країни“ Юрія Вашингтона, 22-го лютого цього року, багатьох учасників нашого зібрання сиділи в Карнегі Гол в Нью Йорку, або наступного дня у великих залах в Шикаго, Дітроїті, Клівленді, Рочестері чи іншому місті, та слухали, прислухалися і подивилися велику симфонію слів, музики і танку на честь нашої організації, Українського Народного Союзу, в її 70-річчя; на честь і славу її піонерів, творців і будівничих, та на честь і славу всього того, що лягло в її основу і стало її змістом. Слухаючи слів і музики, не один з нас міг прийти до переконання, що історію УНСоюзу такі справді краще можна зазгадати чи згадати, ніж сказати словами. Де ж бо взяти слів, щоб ними описати все те, як постає і розвивається, що досягнув та чим був і чим став Український Народний Союз, цей справжній союз ідей, праці та інтересів, за 70 років свого існування? Ваш звітодавець мав ще одну нагоду, щоб прийти до такого переконання; пишучи в звіттовому часі книжку-розповідь про Український Народний Союз. Отже, з тим більшим переконанням хочеться з нагоди цих наших річних нарад у 70-річчя нашої організації від „Свободи“, англословного „Українського Тижневика“ та дитячої „Веселки“ — їх співпрацівників і читачів скласти ювілейне побажання: нехай живе і розвивається Український Народний Союз! Зайво додавати, що щодня щирої цього побажання від „Свободи“ не може бути жадного сумніву. Бо, чи можна сумніватися в щирості найкращих побажань матері для своєї дитини!

У 150-річчя Тараса Шевченка

Згадавши про 70-річчя Українського Народного Союзу, відіймо на початку цього звіту окрему увагу й найвизначніший події в нашому житті цього року — 150-річчю з дня народження Тараса Шевченка та увіковічнення його пам'яті з нагоди цієї річниці поставленням йому пам'ятника у Вашингтоні. Це тим більше, що обидві ці річниці, як і згаданий пам'ятник, зі „Свободою“ тісно зв'язані. Парафразуючи біблійні слова, можна б сказати, що: Україна ролі Шевченка, Шевченко ролі „Свободи“, „Свобода“ ролі Українського Народного Союзу і „Свобода“ з УНСоюзом та всією Громадою ролі пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні. Це ж бо під впливом ідей та ідеалів Шевченка появилася „Свобода“ 71 рік тому, виписавши вже в першому своєму числі як своє гасло і ціль Шевченкові слова: „В своїй хаті своя правда, і сила, і воля“ та Шевченкове „І чужому научайтесь, й свого не дурайтеся“. Не можна б собі уявити України без Шевченка, не можна б собі уявити без Шевченка і „Свободи“, й Українського Народного Союзу. Тому, це не припадок, але логіка історії, що так, як 70 років тому „Свобода“ видивинула ідею Українського Народного Союзу, так і сьогодні пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашингтоні є ідеєю, видивненою у „Свободі“, та переведеною в діло з ініціативи Українського Народного Союзу найповнішою в нашій історії співпрацею всієї нашої великої громади. Між Шамокіном в 1894-му році і Вашингтоном в 1964-му році, між здійсненням цих двох великих ідей видивнених у „Свободі“ з організування Українського Народного Союзу в Шамокіні та поставлення пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, це величезний шлях і велика історія, що мають в своєму началі слово у „Свободі“, органі Українського Народного Союзу. Згадуємо про це ми повинні скріпити свою віру та викресити нові сили й нову рішучість, щоб між Шамокіном в 1894-му році і Вашингтоном в 1964-му році наш історичний шлях не замикався і не кінчався та щоб майбутній звітодавець „Свободи“ на річних нарадах Головного Уряду Українського Народного Союзу міг говорити про пройдений шлях від Шамокіну до Вашингтону, від Вашингтону до Києва!

Пані й Панове вибачте мені тих кілька патетичних заваг на початку ділового звіту, бо й відносяться вони до патетичних справ. Але — як це вже сказав у своєму вступному слові наш Президент — згадавши великого минулого повинна б допомогти нам правильніше розглянути й оцінити твердість дійсності та кинути сміливіший погляд у майбутнє у нашому пляйуванні.

Частини цілості

Цей звіт відноситься до періоду нашої праці, в якому „Свобода“ відзначала своє 70-річчя. Сімдесят років існування газети, та це і в такій молодій відносно країні, як Америка, це вже поважний вік та велика традиція, і „Свободу“ сьогодні оправдано можна зараховувати до найстаріших американських не тільки чужомовних, але й англословних періодиків. Коли ж мова про українську пресу, до якої „Свобода“ зараховується так само оправдано, як до американської, то Український Народний Союз може почитатися тим, що він є власником і видавцем найстаршої сьогодні і найбільш української газети в світі. Це зобов'язує зокрема нас, редакцію, і саме в звіттовому часі ми не тільки приділили багато уваги, але й поробили ряд практичних заходів, щоб це більше виправдати і доказати ті прикмети, що їх повинен мати передовий часопис. Треба було перевірити стан та можливість поліпшення і розвитку в трьох головних аспектах: американському, українському та американсько-українському, бо це й становить ту цілість, інтегральною частиною якої є „Свобода“ та її видання. Розглянемо коротко ці три головні аспекти та достосування до них „Свободи“.

Американський аспект

„Свобода“ є американською газетою українською мовою. Були часи, що на цю так звану чужомовну пресу не звертали в Америці багато уваги. Вона існувала у своєрідному гетті разом із тими своїми етнічними групами, яким вона служила та з якими вона разом ниділа. Інший розвиток почався, як на долю Америки припала передова ролі в світі, головню після другої світової війни. Покійний президент Джан Ф. Кеннеді, вітаючи „Свободу“ з нагоди її 70-річчя окремою телеграмою з 10-го вересня 1963-го року, м. і. ствердив, що: „Упродовж сімдесяти років „Свобода“ грала вільно важливу ролі у житті своїх читачів — подюючи їм важливі місцеві, країнові та міжнародні проблеми і допомагаючи багатоманітній генерації народжених закордонном українських американців стати продуктивними і відповідальними громадянами“. Наводжу тільки слова найвищого репрезентанта цієї країни й які відносяться безпосередньо до „Свободи“, бо сьогодні можна б уже зібрати у великий том заяви найбільш відповідальних політичних, суспільних і культурних діячів Америки про вільну важливість і для Америки і для світу американської чужомовної преси, що стала справжнім помістом між Америкою та тими країнами і націями, в мові яких вона появляється. Цієї ваги і значення американської чужомовної преси в сьогоднішній долі не можна б перенести. Цим і уявляється величезна відповідальність цієї преси. Коли ж мова про „Свободу“ та взагалі нашу українську пресу в Америці, вона є чим не першим здійсненням мрії Шевченка про „праведний закон“ Вашингтона для України.

Очевидно, щоб могли цю ідею здійснювати й цей закон практикувати, ми, працівники газети, повинні насамперед самі добре знати собі з цього справу, повинні цей „праведний закон Вашингтона“ у відношенні до преси не тільки основно знати, але й його в усіх обставинах застосовувати. Як виглядає цей закон? Думую, що його найкраще характеризують такі звані „Канони американської журналістики“, схвалені і прийняті на першому річному зібранні Американських Газетних Редакторів в 1923-му році.

Ці „канони“ кодифікують для преси такі поняття і засади естувування, як: відповідальність, свобода преси, незалежність, щирість — правдивість і точність, бесторонність, чесність і пристойність, що стали тим „Віруєм“, згідно з яким американська преса поступас. Це ми й намагасмося виконувати в „Свободі“.

Український аспект

Ми не виконали б своєї ролі і свого обов'язку, якби, будши частинною американської преси, не були рівночасно українською газетою в повному розумінні того поняття. Це ж саме „Свобода“ видивинула та оформила і розв'язала проблему „двох батьківщин“ і як Україна є для нас такою самою батьківщиною, як і Америка, так і „Свобода“ є такою самою українською, як і американською.

У звіттовому часі ми мали одну нову і — треба сказати — велику пробу в цьому відношенні. Маю на думці так зване „слово“, під яким підписані 34 „діячі культури України“ — звертаю увагу на життя в тому слові фразу: „діячі культури України“, а не „діячі української культури“. Це має свою вимову. Становить, яке в цій справі „Свобода“ зайняла, відома, але не від речі буде з'ясувати на цьому форумі ще деякі подробиці.

Редакція „Свободи“ зобов'язана виконувати постанови й ухвали найбільшого і найбільш репрезентативного українського зібрання в Америці, що ним є кожнорічна конвенція УНСоюзу. Конвенції і річні засідання Головного Уряду УНСоюзу встановлюють лінію, чи — як тут називають — „лінійку“ „Свободи“. Іншими словами — Ви, Пані й Панове, ухвалюєте конституцію, а ми в редакції масмо її інтерпретувати та згідно з нею поступати. Остання резолюція, яку можна віднести до цієї справи, була схвалена 24-ю конвенцією УНСоюзу в Клівленді в травні 1958-го року і в ній сказано: „24-та Конвенція УНСоюзу стверджує, що доля українського народу під комуністською окупацією не знашла жадних суттєвих змін, не зважаючи на деякі т. зв. „полегші“, що їх в останніх роках нові володарі в Кремлі були змушені признати українському народові. Тому теж 24-та конвенція не бачить жадних суттєвих причин, що можуть вплинути на зміну нашого відношення до Совєтського Союзу взагалі, а до його народолюбивчої, експлуатаційної окупаційної політики в Україні та в інших поневолених країнах зокрема. Тільки розчленування московської імперії та створення вільних і суверенних національних держав на етнографічних територіях усіх народів теперішньої комуністсько-московської імперії та тюрми народів, включно з російським народом, може звільнити світ від постійної загрози нових воєнних катаклізмів та запевнити йому тривкий і справедливий мир“. Це є наш закон і ми в „Свободі“ зложимо б Вашим коментарем та не виконали б свого обов'язку, якби від нього на одну йоту відхилилися.

Проте, згадавши „слово“ створювало, чи радше видивляло правдоподібність нової ситуації. Це ж бо вперше появилася така „звернення“ до українців в Америці і воно вимагало максимальної уваги. Тому то того самого дня, як це „слово“ дійшло до нашого відома, на наше прохання відбулись окремі наради всіх членів редакції з трьома головними ексекутивними урядовцями нашої установи, які працюють в головній канцелярії. Після основного розгляду проблеми вирішено, що не тільки немає жадної оправданної причини до перевірки схваленної 24-ю конвенцією і наведеної в тому звіті резолюції, але цілком навпаки, існують нові потреби для нової і скріпленої акції по тій же лінії. Це наше переконання підтвердила опісля ще й довша розмова з репрезентантами Державного Департаменту у Вашингтоні, яку відбув наш Головний Предсідник разом із звіттовим, як і даліший розвиток подій у цій справі. Провідна ролі „Свободи“ в цьому розвитку безсумнівно.

На цьому справа далеко не закінчується. Оцінюючи згадане „слово“, як новий і хитро обдуманий засіб ворога послабити або бодай дезорієнтувати українців у змаганні до

тієї мети, яка так вимовно з'ясована в цитованій резолюції нашої 24-ї конвенції, ми далеко не думасмо обмежитися до оборони. Навпаки, ми одностійні в тому, що хоч не змінився стан і не можуть зникнути наші цілі, то розвиток не стоїть на місці й нова ситуація вимагає нових засобів у наших змаганнях. Нашим найбільшим ударом по ворогові нашого народу і його волі, як і ворогові всіх волелюбних людей в світі, була справа пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні. Ми твердо рішєні, що не буде не завершеним, але тільки початком нашої нової ініціативи і нашого нового наступу в нашому поході до нашої великої мети — української волі і незалежності.

Американсько-український аспект

„Свобода“, як і кожна газета, базується на своїх читачах і вона така, як її читачі. Щоб могла виконати коротко з'ясовані в цьому звіті свої завдання в американському й українському аспектах, ми мусимо мати якнайтвердшу і якнайширшу базу в наших читачах, наших членах, в нашій американсько-українській і канадсько-українській спільноті. Також у цьому відношенні в звіттовому часі зроблено деяку перевірку та — думаю — поважний крок уперед.

Коротко для вияснення ситуації: упродовж довгих років малося враження, що нашу велику громаду трактується в якійсь мірі з деяким перечеуленням, або як це не цілком зрілу, молодшу людину, або як у якійсь мірі немичу. З цього може навіть підсвідомого настання, випливали різні практичні міркування, мовляв, не можна дражнити, не треба іритувати, не можна цього, не треба того. На це були також оправданні причини. Уявіть собі, наприклад, в нашій громаді таку ситуацію, як недавно витворилося з президентом Діаксоном і собачкою, або він підніс за вуха. Що це за подія? Тим часом, вона стала справжнім „федеральним випадком“, а навіть такий поважний журнал, як „Тайм“, писав приблизно в тому сенсі: „ми певні, містер Президент, що коли б Вас так хто підніс за вуха догори, то й Ви сказували б, але ми поважно сумніваємось, чи це було б з радості“. Згадуємо про цей конкретний приклад, бо суспільність, яка може так обговорювати такі випадки, може насправду обговорювати все. Це зріла суспільність. У нас, тим часом, було повно величезних цілком зайвих табу, базованих у величезній більшості на уявленнях, а не дійсних причинах і потребках. Праця газети в таких обставинах — це справжнє каліцтво. І тому „Свобода“ не на якійсь-та цілком другорядній події, але на справі, що може й не сама по собі, але в теорії затронула принципи нашого поступування, перевірила і випробувала зрілість нашої спільноти. Маю на думці недавній випадок із запрошенням совєтського представника з доповіддю на форумі одного із українських студентських клубів. Думую, що експеримент виправдався. Наша громада виявилася здоровою і зрілою громадою, з усіма прикметами і хитами зрілої суспільності. Якби ми таку дебату були розвели ще кілька років тому, то більшість листів та голосів читачів були б зачинилися докором: „навіщо „Свобода“ це друкує“. Сьогодні ми вже майже не маємо того роду проявів слабості, натомість аргументується подія і думку. Вважаю це за поважне досягнення в нашому розвитку, бо це створює головну чи одну з головних передумов нормального функціонування вільної суспільності та її преси.

Ми рішені цей розвиток продовжувати, бо історія доказує, що він є в найкращому інтересі громади. Але, щоб не було непорозуміння: публічна дискусія в будь-якій справі від собачих вух починаючи, а на принципах кінчаючи, далеко не означає розгизування публічної опінії, балакучості без сенсу і без краю. Цю проблему знаменито з'ясувала окрема, зложена з 13 найкращих фахівців Комісія „Свободи Преси“, з Робертом М. Гучінсом на чолі, в опублікованій нею в 1957-му році виданністvom університету в Шикаго праці „Вільна і відповідальна преса“. Там м. і. сказано: Моральне право вільного публічного вислову не є безумовне. Це право є базоване на обов'язку відносно публічного добра та чесності власної думки. Коли ж хто відкидає прийняті моральні обов'язки, той не має морального права. Отже, якщо людина, яка відкидається на моральне право вільного вислову для поширення брехні, не заслуговує на це право. Очевидно, що право вільного вислову включає право на помилку. Саме поняття дебати включає бодай дві концепції, з яких одна мусить бути помилковою. Але в признанні права на свободу вислову є есенціальним, щоб прихильники обидвох концепцій, аж до з'ясування помилковості одної з них, вірили і чесно обстоювали їх правдивість, а не жонглювали словами та поширювали брехню для будь-яких особистих чи партійно-політичних цілей, нехтуючи добром громади.

Наша праця в звіттовому часі

На цьому я закінчив би свій тільки дуже короткий і загальний огляд нових починів і тенденцій у виданнях УНСоюзу в звіттовому часі, переходячи до також тільки короткого і загального огляду нашої праці в тому часі, мали на увазі мій попередній звіт. Це, що так скажу, буде тільки доповненням.

Відзначення 70-річчя „Свободи“. У звіттовому часі „Свобода“ відзначала, згідно УНСоюзу і громада відзначали 70-річчя „Свободи“. В поодиноких громадах відбулись відповідні імпреси і на деяких з них редактори американських газет вимовно з'ясували вагітність і значення наших публікацій. Я вже згадав, що „Свободу“ привітав окремою телеграмою президент Кеннеді на короткий час перед своєю трагічною смертю, привітали її також численні інші американські і українські діячі. Зокрема хочу з вдячністю відмітити, що 70-річчя „Свободи“ мало дуже прихильний відгук дослідно в усій українській вільній пресі.

Синетичне відомлення про працю українського шоденника, англословного тижневика і дитячого місячника попереджу згадкою про деякі зміни, згідно доповненням.

Наші працівники з роками не стоять на місці, але старіються і час думати про нові та свіжі сили, які могли б працювати продовжувати. Це зроблено в редакції шоденника, бо до цього ще були й інші причини. Впродовж лютого в редакції практикував п. Іван Овечко з Каліфорнії, але рідніні обставини та клімат змусили його повернутися назад до Каліфорнії та зайняти там становище репрезентанта наших видань на Заході. Від початку цього місяця працює в редакції п. Леонід Полтава, відбуваючи практикований в нас тримісячний пробний період такої праці.

Крім цього, в звіттовому часі знову доповнено штаб наших вільних співробітників висококваліфікованими силами. Окремо згадаю про відновлення співпраці зі „Свободою“ її давнього співробітника, відомого нашого письменника п. Уласа Самчука.

„Український Тижневик“

Своєрідний і вже майже перманентний стан провізоричності існує в редагуванні англословного „Українського Тижневика“. На редактора цього тижневика, після цілого ряду інших спроб, заангажовано остаточно два роки тому п. Зенона Силіка. Але, в зв'язку з підготовкою англословної Енциклопедії Українознавства, він добру половину минулого року був відрекондований до тієї праці, а редагуванням тижневика займався п. Володимир Душник. Ред. Силіка знову повернувся до редагування Тижневика в липні м. р. та продовжував ту працю — ред. Душник був на відвідинах в Європі — до кінця січня ц. р. коли його знову відрекондовано до праці при підготовці матеріалів до другого тому Енциклопедії. Редагуванням Тижневика тепер знову займається ред. Вол. Душник.

Звіт головного редактора „Свободи“

Антон Драгана

(Продовження)

Згадаю ще, що в звітному часі введено в Тижневик новітні: „Панорому українського життя“, яку веде колишня редакторка Тижневика пані Галина Перожак-Смідак. Для дальшого поінформовування про працю редакції „Українського тижневика“ подаю звіт ред. Володимира Душняка:

“The Ukrainian Weekly” — Report of
Walter Dushnyk

Walter Dushnyk

Zenon Snylyk

The Ukrainian Weekly is now entering the 31st year of its fruitful and beneficial existence. As the official English-language voice of the Ukrainian National Association, it is pleased that it has played a vital part in the growth and development of the UNA in the last three decades.

As editor of The Ukrainian Weekly, it behooves me to give you a brief but comprehensive report as to what The Weekly has done and what it could, and should, accomplish in the future.

The over-all purposes and objectives of The Ukrainian Weekly, are multiple and many-sided. It has above all to keep close contact with its English-speaking members in the United States and Canada—it is an instrumental arm of the UNA in all its activities and operations. Many of our American—and Canadian-born members have come into the fold of the UNA because of The Ukrainian Weekly.

The other equally vital and important role of The Ukrainian Weekly is to carry on and propagate the Ukrainian cultural and national heritage on the North American continent. It is no exaggeration to state that hundreds of our young people here and in Canada embraced the heritage of their immigrant parents mainly by reading The Ukrainian Weekly, as well as other publications in English provided by the UNA.

The third mission which The Ukrainian Weekly is accomplishing successfully and with a telling result is service to Americans of non-Ukrainian background in acquainting them with the varied and rich aspects of the Ukrainian cultural heritage. The Weekly is read and subscribed to by a number of American libraries, institutions and organizations which find it useful and necessary in their daily routine work and educational pursuits.

It is hardly for me to say whether all these objectives and goals set out by the founders of this newspaper thirty years ago have been fully attained. But in all sincerity I believe that most of them have been realized.

Of course, we know that The Ukrainian Weekly, along with its thousands of friends and sympathizers, also has its critics who are not satisfied either with its editorial policies, its layout or its methods of reporting. This is only natural, as we would be an unhealthy society if we were satisfied with what we have, without trying and striving for better results in our work.

In conclusion, I would like to mention that some innovations could be introduced which, in my opinion, would enhance the prestige and weight of our Ukrainian Weekly. Also, we should strive to establish it on a more solid financial basis, which would allow for a larger editorial staff, including some paid correspondents in our various communities.

I am glad to be able to be of service to the UNA as editor of its English-language newspaper. In my endeavors and writing I am guided by the interests of the UNA, and in a larger sense, by our Ukrainian American interests, the interests of the United States and the cause of Ukraine's freedom and liberation, to which the UNA, along with the Ukrainian communities in the United States and Canada, is steadfastly dedicated.

„Веселка“

Жадних персональних змін не було в редакції „Веселки“, але були деякі — думаю — поліпшення в її редагуванні. Між іншим, на увагу заслуговує введення англійських вищень менше вживаних українських слів та зроблено нові заходи, щоб достосувати цей журнал краще до потреб навчання українознавства в наших рідних і парафіяльних школах. Пороблено багато заходів, щоб наші рідні і парафіяльні школи прийняли цей журнал, як свій підручник. Заходи продовжуються і масмо всі надії, що закіняться успішно. В звітному часі „Веселка“ здобула собі цілий ряд нових ентузіастичних спонсорів, між якими треба згадати в першу чергу інж. Вацка в Торонті, нашого головного радного Івана Олександровича у Філадельфії, ред. Івана Овечка в Каліфорнії та інших.

Для повнішого з'ясування редакційних справ „Веселки“ подаю звіт ред. Володимира Барагури:

Звіт Володимира Барагури за Редакцію „Веселки“ —

Володимир Барагура

Роман Завадович

У редагуванні „Веселки“ в звітному часі не зайшли більш зміни. Редакційний склад безперервно працює в тому самому комплекті, що й від початку існування журналу: Володимир Барагура, Роман Завадович, Богдан Гошовський. У складі співробітників-авторів поволи заходять зміни на гірше, бо старші віком письменники й поети вмикають, а молодих сил не має. Заходять поволи побоювання, що коли старше покоління дитячих письменників відійде, на його місце не буде зміни. Причина в тому, що молоді зростають в чужому оточенні й виховуються на чужій культурі,

а слабе знання рідної мови не дає їм змоги послугуватися нею, як мистецьким засобом. Дещо краще стоїть справа з ілюстраторами, тут є зміна, бо засоби вислову образотворчого мистецтва понаціональні.

Тому, що „Веселкою“ зацікавилися в більшій мірі як досі школи й курси українознавства, редакція старастаря достосувати уклад матеріалів і плянвання окремих чисел під кутом потреб шкільного навчання, щоб заступити шкільний підручник і доповняти лектуру та допомогти учителям й учням здійснювати навчальну програму українознавчих предметів. Це доволі трудно, бо програми шкільного навчання в різних школах різні. Вестак „Веселку“ поручено до шкільного вжитку Шкільною Радою в ЗДА й ОУП в Канаді. Покищо затвердження „Веселки“ до обов'язкової вжитку в школах відкрите, хоч церковні кола висловлюються прихильно про журнал й учителі використовують „Веселку“ в навчанні на добровільній базі.

Ідучи на зустріч потребам шкіл і зацікавленням дітей, введено цикл красномовних з географії, природи, культури й історії України.

З технічного боку звернено увагу на гігієну дитячого зору й читання й введено товстий шрифт для дрібних матеріалів і віршів. Прозові речі друкується також відповідно великим шрифтом, сприяючи для дитячого зору. Використовується також більше кольорові ефекти наскільки дозволяє на це бюджет і технічні можливості друкарні.

Випущено в великому накладі й розповсюджено поміж школами й учителями методичні вказівки користування „Веселкою“ п. н. „Веселка“ в школі. Цю брошуру склав ред. В. Барагура на підставі консультації з учителями-практиками.

Цього року відзначено в „Веселці“ ювілей УНСОУ. „Свободи“ й самого журналу, окрему згадку про ювілей „В“ редакція плянє на вересень, місяць появи першого числа журналу. Багато місяця присвячує „Веселка“ цього року шевченківським матеріалам у зв'язку з ювілейним шевченківським роком і плянванням відслоненням пам'ятника Поетові в Вашингтоні.

Помітне більше зацікавлення „Веселкою“ шкільними колами, зокрема на терені Канади, де особливо в Торонті інж. Вацка повів плянну кампанію й акцію за масове користування „Веселкою“ в школах. Ця акція принесла значний успіх, кількість читачів і передплатників „Веселки“ в Канаді, зокрема в Торонті, помітно збільшилася. За прикладом Торонто йдуть інші місцевості Канади, де існують українські школи. Помітний також зріст жертв на пресовий фонд „Веселки“.

Роль „Веселки“ вже не тільки виховна, навчальна й розвагова, але й до певної міри цей дитячий журнал вступає і в політичну площину. Совєтські чинники поважно затривожені ростом, розвитком і ролю дитячої літератури, зокрема періодичних дитячих видань на еміграції й намагаються тому протидіяти. Створено в Києві видавництво для дітей також під назвою „Веселка“, щоб дезорієнтувати українське громадянство на еміграції, заснаючи книгарський ринок в ЗДА й Канаді совєтськими дитячими виданнями, що позначаються під ідентичною назвою „Веселка“.

Редакція рекомендує: 1) Далі вести акцію за поширенням „Веселки“; 2) Виклопатати офіційну згоду церковних чинників з роботою „Веселки“ обов'язковою лектурою в парафіяльних школах; 3) Збільшити об'єм „Веселки“ до 20-ти сторінок; 4) Дати окрему обкладинку; 5) Перейти на офсетну техніку друку.

Стільки про „Веселку“ й редактор проф. Вол. Барагура. Продовжуючи свій звіт, згадаю, що введено ряд поліпшень у праці нашої адміністрації, друкарні й експедиції. Думаю, що наслідки цих поліпшень навчені.

Хочу ще ствердити не тільки не зменшуваний, але збільшуваний ентузіазм, відповідальність та трудящість усіх наших працівників, як у редакції, так і в адміністрації та друкарні й експедиції.

Книжкові видання

Крім періодичних публікацій: щоденника, тижневика й місячника, через нашу редакцію перейшли й книжкові публікації УНСОУ: „Шевченківський альманах на 1964-й рік“, „Український Народний Союз“ та одне з найбільших культурно-видавничих досягнень не тільки нашої установи, але й — думаю українців узагалі — англійською Енциклопедія Українознавства, її перший том. Ці публікації говорять самі за себе і про них, звітував наш Головний Предсідник за очолювану ним Культурну Комісію. Від себе я хотів би тільки додати порядки і для — як кажуть — майбутніх поколінь у цьому звіті ствердити те, що я вже стверджував у книжечці про УНСОУ: те, що англійською Енциклопедія Українознавства після десяти років найбільш скопльованої праці й мимомовно безліч великих труднощів і перешкод таки появилася, то це в першій мірі треба завдячувати рішучості, завзяттю та наполегливості і не в малій мірі відвазі головного предсідника п. Йосифа Лисогора. Йому, як і іншим членам Екзекутивного Комітету, зокрема заступникові гол. предсідника інж. Ст. Куропасеві, голові секретареві д-рові Я. Падохові та головному казначієві п. Романові Слободанові й поодиноким членам Головної Контрольної Комісії та Головної Ради, їх зрозумінню ваги союзових публікацій та практичний допоміжний треба завдячувати дальший ріст і розвиток союзових видань.

Підсумки й висновки

Мій щорічний звіт майже наполовину коротший, ніж звіт в попередніх роках. Але це далеко не значить, що так само наша праця була менша. Цілком навпаки. Думаю, що в звітному часі, що був ювілейним роком „Свободи“ та попереджував 70-літній ювілей Українського Народного Союзу, наша видавнича і культурна діяльність досягла нового вершка своєю кількістю і якістю. Ми в редакції це всі відчуваємо і цим радіємо. У розповіді про Український Народний Союз, період від останньої нашої 25-ої конвенції названо „Нова доба“. Так, оскільки ж ствердити, що наша установа в усіх трьох її головних ділянках праці — організаційній, господарській та культурно-видавничій започаткувала такі справді нову велику добу свого розвитку, поєднуючи найкращі елементи її попередніх часів з потребами, вимогами і викликом наших великих і тривожних днів. Ясно, що це вимагає від кожного з нас ще більших зусиль, ще більшої відповідальності і ще більшої рішучості та ще більшої сміливості в наших думках і в наших плянках. І, навіваючи до 70-ліття нашої установи, можемо з переконанням і впевненістю закінчити наш звіт твердженням: за нами велике минуле, але перед нами ще більше і світліше майбутнє!

Після звіту головного редактора перервано нараду на десять хвилин. По перерві заст. гол. предсідника, Ст. Куропаса, пропонує приступити негайно до звітування Контрольної Комісії, а після того до дискусії на окремій нічній сесії. Після цього до звіту приступила Головна Контрольна Комісія УНСОУ.

IV. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ
Звіт голови Контрольної Комісії
д-ра Володимира Галана

На початку звітування голова Контрольної Комісії, д-р Володимир Галан, пояснює відмінний спосіб щорічного звітування Контрольної Комісії з уваги на те, що в минулому році зазначено професійних книжководів, а саме фірму Ернст й Ернст для переведення перевірки діловодства УНСОУ. Вони перевели перевірку й подали свої заваги, які значною мірою покриваються з рандіями ствердженнями Контрольної Комісії. З уваги на це Контрольна Комісія цього

року не урядувала поряний тиждень, як це було раніше, перед річними нарадами, а тільки чотири дні. Сподівається, що на другий рік, завдяки перевірці згаданої фірми, Контрольна Комісія зможе розіслати свій звіт всім членам Головного Уряду ще перед річними нарадами.

Д-р Галан пред'являє учасникам нарад: друкований (числовий) звіт Контрольної Комісії, звіт фірми Ернст й Ернст, машинописний звіт та ще деякі заваги, що стосуються зміни приміщення УНСОУ, діловодства головної канцелярії й „Союзівки“ і змін у складі Культурної Комісії УНС.

Контрольна Комісія УНС в складі Володимира Галана — предсідника, Володимира Косса — заст. предсідника, Петра Пуццла — секретаря, та Іванчука й Кокольського — членів, — відбула чергову контролю майна й діловодства УНС за першу половину 1963 — в дні 21-27 жовтня 1963 в Джерзі Сіті, Н. Дж.

У порозумінні з Екзекутивною, Контрольна Комісія доручила предсідникові Вол. Галадові звернутися до фірми „Серфіфайд наблук акаунтінг“ Ернст й Ернст в Ньюарку з пропозицією перевести контролю майна й діловодства УНС та провірити фактичною можливістю поліпшення нашого діловодства, внутрішньої контролю, а тим і зменшення наших адміністративних витратів та поліпшення адміністративного апарату.

У відповідь на листа предсідника Контрольної Комісії Вол. Галана, фірма Ернст й Ернст зробила офірму листом з дня 28 жовтня 1963, а вкінці листом з дня 6 грудня 1963 прийняла наші умови й приступила до праці. Контрольна Комісія рішила відбудувати контролю раз на рік, щоб так зменшити витрати на Контрольну Комісію.

Звіт, пред'явлений Контрольній Комісії фірмою Ернст й Ернст, був передискутований в приватності усіх членів Контрольної Комісії на головній засіданні дня 14 травня 1964 р. на Союзівці — де одностайно рішено пред'явити Вам, Іллінові Головні Урядовці, слідує звіт:

КАСОВИЙ ВІДЛІК

STATEMENT OF FINANCIAL CONDITION OF THE
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

December 31, 1963

ADMITTED ASSETS — Note B

Bonds — Note C (market or redemption value \$18,179,288.70):	
Government, state and municipal	\$ 4,244,694.04
Government agencies and authorities	492,513.10
Public utility	14,263,383.23
Railroad	729,972.24
Industrial	197,741.19
Total	\$19,928,303.80
Stocks — investments in savings and loan associations	30,000.00
Mortgage loans on real estate	6,976,412.51
Real Estate — at cost, less allowances for depreciation	64,500.00
Certificate loans	449,379.99
Cash	322,309.02
Premiums deferred and uncollected	29,913.85
Interest due and accrued	241,451.38
Total	\$28,042,270.55

LIABILITIES AND UNASSIGNED SURPLUS

Certificate reserves — Note D	\$20,169,621.82
Premiums received in advance	382,573.71
Mandatory securities valuation reserve	166,042.80
Accrued expenses and other liabilities	46,243.36
Refunds to members payable in following year	305,000.00
Net adjustment in assets and liabilities due to Canadian exchange rate	66,335.10
Amount held in trust for beneficiaries	104,944.30
Total	\$21,230,761.09
Unassigned surplus	6,811,509.46
Contingent liability — Note D	
Pensions — Note E	
Total	\$28,042,270.55

STATEMENT OF OPERATIONS AND UNASSIGNED SURPLUS

Premiums and other considerations on insurance certificates	\$2,379,054.44
Net investment income	1,014,382.01
Other income	26,947.72
Total	3,420,384.17
Deduct:	
Contractual payments made to members and beneficiaries	\$1,121,161.66
Increase in reserves required to guarantee contractual obligations to members and beneficiaries	982,550.00
Expenses for fraternal and general insurance operations	377,006.52
Commissions on premium considerations	206,312.03
Voluntary payments to indigent members	42,842.00
Net loss on „Svoboda“ operations	8,537.18
Other expenses	4,157.23
Total	2,742,566.62
Net gain before surplus refunds to members	677,817.55
Surplus refunds to members	302,766.34
Net gain from operations	375,051.21
Add:	
Balance of unassigned surplus at January 1, 1963	6,473,984.94
Net capital losses	1,393.30
	6,472,591.64
	375,051.21
	6,472,591.64
Total	6,847,642.85
Deduct:	
Increase in non-admitted assets	24,013.50
Increase in mandatory securities valuation reserve	12,119.89
	36,133.39
	6,847,642.85
	36,133.39
Balance of unassigned surplus at Dec. 31, 1963	\$6,811,509.46

NOTES TO FINANCIAL STATEMENTS

Note A — The accounting practices prescribed or authorized by regulatory authorities and followed by the Association in preparation of the accompanying financial statements differ in certain respects from generally accepted accounting principles commonly followed by other types of enterprises. The principal differences are (1) that commission and other expenses related to issuance of certificates of insurance are charged to operations in the year incurred rather than amortized against related premium income; and (2) that amounts for non-admitted assets have been excluded from the accompanying financial statements. Other differences relate to certificate reserves, which are based upon statutory requirements although such requirements generally exceed anticipated mortality of the insured, and the classification of the mandatory

security valuation reserve as a liability instead of appropriated surplus.

Note B — The assets have been stated at admitted asset value in the accompanying statement of financial condition. The term „admitted asset value“ means the asset value at which the respective assets are permitted to be reported in the annual statement to the domiciliary state insurance regulatory authority. The term „non-admitted assets“ means assets other than assets which are so permitted to be reported. The non-admitted assets at December 31, 1963, were property and equipment at Kerhonkson, N. Y., printing equipment and accounts receivable of „Svoboda“ and furniture and fixtures.

Note C — The admitted asset value and market value of bonds, and the mandatory security valuation reserve have been determined in accordance with the methods prescribed by the National Association of Insurance Commissioners. At December 31, 1963, the amortized cost of bonds owned aggregation — \$19,940,516.91; and bonds stated at \$2,165,585.65 were on deposit with a public authority.

Note D — As permitted under applicable state insurance regulations the association has treated risks reinsured with a life insurance company as if they were not the liabilities of the Association. The amounts of certificate reserves and claims (included in accrued expenses and other liabilities) are shown after deduction of reinsurance ceded to reinsurers. Contingent liability exists with respect to reinsurance ceded which might become a liability of the Association in the event that the reinsurer is unable to meet the obligation assumed under the agreement.

Note E — The Association has a non-contributory pension plan for eligible employees. The plan, which is unfunded, provides for pension benefits upon retirement at age 65 after a minimum of ten years service. Only one employee has retired under the plan and pension payments, charged to operations as paid, amounted to \$672.00 for the year 1963. In addition, as of December 31, 1963, the Association provided an amount (\$6275.00), charged to operations, as a reserve to cover future pension payments for the retired employee. The amount which would have been necessary to fund the plan as of December 31, 1963, with respect to past services of covered employees has not been actuarially determined.

STATEMENT OF OPERATIONS — KERHONKSON — Note

Income:	
Rooms	\$149,960.44
Food	19,047.20
Main bar and service bar	88,329.28
Gift shop	15,528.85
Snack bar	12,468.87
Cultural courses	6,864.82
Campers' fees	6,290.00
Gate fees	2,370.40
Soft drink income	1,130.07
Telephone, movie and vending machine income	1,576.32
Miscellaneous	1,841.22
Total	255,407.47
Expenses:	
Wages	\$59,767.58
Food	49,629.87
Bar and beverages	20,852.07
Furniture and equipment	14,708.37
Maintenance and repairs	15,782.43
Light, heat and power	12,757.36
Gift shop	12,607.01
Kitchen and dining room supplies	4,348.96
Housekeeping	9,622.24
Snack bar	7,590.28
Transportation	6,917.74
Real estate taxes	9,084.02
Insurance	10,141.70
Pay roll taxes	6,401.26
Services and entertainments	6,368.69
Telephone	1,842.99
Postage and office expenses	1,346.04
Refund of rent, etc.	2,627.77
Advertising	966.55
Legal	520.00
Miscellaneous	752.22
Net Income on Kerhonkson Operations — Note	\$772.32

Note — Exclusive of provisions for depreciation aggregating \$12,300.98 charged to net investment income.

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ — КЕРХОНКСОН — Нота

Дохід:	
Кімнати	149,960.44
Харчі	19,047.20
Бар	88,329.28
Склен з подарунками	15,528.85
Перекусня	12,468.87
Культурні розвивки	6,864.82
Табірні вплата	6,290.00
Ворітні приходи	2,370.40
Дохід з безалкого. палатків	1,130.07
Дохід з телефону, кіна	1,576.32
Різні	1,841.22
Total	255,407.47
Розхід:	
Платні	59,767.58
Харч	49,629.87
Бар	20,852.07
Меблі, устаткування	14,708.37
Втримування й направи	15,782.43
Світло й огрівання	12,757.36
Склен і дарунки	12,607.01
Виряд для кухні і їдальні	4,348.96
Господарські вдатки	9,622.24
Перекусочка	7,590.28
Транспортування	6,917.74
Податки від реальностей	9,084.02
Обезпечення	10,141.70
Податки від платень	6,401.26
Обслуга, розваги	6,368.69
Телефон	1,842.99
Поштові та борівні вдатки	1,346.04
Відшкодування за ренту	2,627.77
Реклами	966.55
Законні вдатки	520.00
Різні	752.22
Чистий дохід із оселі	772.32

Заввага: Сума 12,300.98 за зменшення (депресіями) не є тут зарахована і є додана до інвестиційного доходу.

STATEMENT OF OPERATIONS OF „SVOBODA“

Income:	
Subscriptions	\$ 148,974.79
Advertising	60,014.85
Printing	42,772.81
„Vesela“	9,048.42
Press fund	4,485.32
Books	4,361.74
Almanac	3,082.24
Miscellaneous	1,763.78
Total Income	\$274,504.07

Звіт голови Контрольної Комісії Д-ра Володимира Галана

(Продовження)

Expenses		
Pay roll:		
Printing	\$90,109.78	
Editorial	36,044.00	
Office	19,347.16	
Correspondents	12,558.00	\$158,058.94
Purchases:		
Printing material	53,293.53	
Books	2,663.67	
Miscellaneous	909.10	56,866.30
Rent	12,000.00	
Postage	12,847.85	
Insurance	2,043.86	
Light, heat and power	2,096.62	
Printing	1,967.80	
Parts and repairs	2,883.59	
Telephone and telegraph	1,493.08	
"Veselka"	3,680.00	
Taxes	6,435.41	
Pension expense — current year	672.00	
Provision for future pensions	6,275.00	
Sales discounts	2,556.62	
Bad debts	416.50	
Office expense	695.74	
Miscellaneous	12,021.94	
Total expenses	\$283,041.25	
Net Loss on "Syopoda" Operations	\$8,537.18	

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ — „СВОБОДА“

Доход:		
Передплати	148,974.79	
Реклами	60,014.95	
Друк	42,772.81	
„Веселка“	9,048.42	
Пресовий фонд	4,485.32	
Книжки	4,361.78	
Альманахи	3,082.24	
Різні	1,763.78	
Загальний дохід	274,504.07	

Розходи:		
Платні:		
Друкарня	\$90,109.78	
Редакція	36,044.00	
Адміністрація	19,347.16	
Кореспонденти	12,558.00	\$158,058.94
Бюро:		
Друкарський матеріал	53,293.53	
Книжки	2,663.67	
Різні	909.10	56,866.30
Чини	12,000.00	
Пошта	12,847.85	
Обезпечення	2,043.86	
Світло, ogrivannya, електрика	2,096.62	
Друкарський видаток	1,967.80	
Частина і направи	2,883.59	
Телефон, телеграф	1,493.08	
„Веселка“	3,680.00	
Податки	6,435.41	
Пенсія	672.00	
Знижки на купні	2,556.62	
Неповоротний довг	416.50	
Пенсійний фонд	6,275.00	
Бюровий видаток	695.74	
Різні видатки	12,021.94	
Загальний розхід	283,041.25	
Втрата на „Свободі“	8,537.18	

ТАКІ ВІДІЛІ УНІОСОЮЗУ ЗАЛІГАЮТЬ З ВЕЛІДКАМИ З КІНЦЕМ 31-го ГРУДНЯ 1963 РОКУ

Відділ	Сума	Відділ	Сума
12	563.69	374	563.69
44	138.61	376	80.19
81	58.79	389	349.81
94	512.07	415	8.33
95	86.38	426	2,565.68
110	213.23	429	82.07
115	1,873.81	438	10.85
153	243.33	439	994.00
165	6,220.29	444	363.65
184	267.70	453	63.52
233	1,602.33	473	1,557.49
257	399.27	478	306.93
259	730.77	480	46.28
311	289.27	489	118.08
335	3.82	494	51.04
	240.03	502	282.88
Разом			\$21,022.80

РЕКОРДОВИЙ ВІДІЛІ

Рекорди Рекордового Відділу вказують, що рух членства в УНІОСОЮЗІ за час останніх 4 років був наступний:

З кінцем 1959 р. було ст. членів 49,688, дітей 24,472, разом 74,160	
У 1960 р. убуло ст. членів 686, прибуло дітей 579, разом втрата 317	
У 1961 р. прибуло ст. членів 532, прибуло дітей 681, разом 1,213	
У 1962 р. прибуло ст. членів 140, прибуло дітей 82, разом 222	
У 1963 р. прибуло ст. членів 654, убуло дітей 324, разом 330	
З кінцем 1963 р. ст. членів 50,318, дітей 25,290, разом 75,608	

Активних членів в УНІОСОЮЗІ є з кінцем 1963 року 75,608 а неактивних членів 7,885 тобто разом усіх членів 83,493

З цього виходить, що на протязі останніх 4 років УНІОСОЮЗ збільшився на 830 повнолітніх членів, та збільшився на 818 дітей. Разом УНІОСОЮЗ збільшився на 1,648 членів, коли брало до уваги, що з кінцем 1959 р. УНІОСОЮЗ налічував 74,160 членів, а з кінцем 1963 р. число членів становить 75,608.

УНІОСОЮЗ нараховує 483 відділи, в тому 33 відділи в Канаді. Ці відділи є розміщені в ось таких стейтах (провінціях), та в ось таких кількостях:

Альберта	1	Нью Йорк	81
Каліфорнія	2	Норт Дакота	1
Колорадо	1	Огайо	29
Коннектикут	17	Орегон	1
Делавар	2	Пенсильванія	140
Дистрикт оф Колумбія	1	Род Айленд	7
Флорида	1	Вашингтон	1
Ідліноїс	31	Вест Вірджинія	1
Індіана	5	Висконсин	3
Кентас	1	Вайомінг	1
Меріленд	7	Альберта, Канада	3
Месачусетс	11	Брітін Колонбія, Канада	2
Міннесота	11	Манітоба, Канада	3
Мічиган	4	Онтаріо, Канада	32
Мізури	4	Квібек, Канада	1
Небраска	3	Саскачеван, Канада	4
Нью Гемпшир	1	Нова Шотландія	1
Нью Джерсі	60	Разом відділів	483

Вступайте в члени УНІОСОЮЗУ!

ЧИСЛО ЧЛЕНІВ В ПОДИНОКНИХ КЛАСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СУМИ ІХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ:

У данному році забезпечення	133	членів на \$	114,500.00
У забезпеченні до 70 р. життя	455	на	334,500.00
У забезпеченні на 20 „пеймент лайф“	15,960	на	13,046,750.00
У забезпеченні на 20 „ендаумент“	11,264	на	8,933,750.00
У забезпеченні на ціле життя для нових членів	12,336	на	9,363,569.00
Молоді Е-18 в дорослих	5	на	4,000.00
У забезпеченні на ціле життя для давніх членів	6,673	на	5,675,950.00
У забезпеченні „Р-65“	860	на	860,500.00
У забезпеченні „Е-65“	1,215	на	1,555,500.00
Подвійне забезпечення до 60 року життя	339	на	623,000.00
Акцидентове забезпечення	1,078	на	5,390,000.00

У Департаменті Дорослих з разом забезпечення 50,318 членів на \$45,902,019.00

МОЛОДЕЧІЙ ДЕПАРТАМЕНТ:

У першій класі до 18 р. життя	1,781	дітей на \$	1,192,500.00
У другій класі до 70 р. життя	335	на	120,670.00
У третій класі до 16 року, „ендаумент“	244	на	24,400.00
У класі Р-20 „пеймент лайф“	8,708	на	6,583,000.00
У класі Е-20 „ендаумент“	9,422	на	6,528,250.00
У класі Е-18 „випувальне“	4,555	на	3,773,500.00
У класі Е-65	121	на	110,000.00
У класі Е-65	124	на	103,500.00

У Молодечій Департаменті з разом забезпечення 25,290 дітей на \$18,435,720.00

Усіх активних членів є 75,608 на \$64,337,739.00

Членів на виплаченому або продовженому забезпеченні 7,885 на \$4,035,580.00

Усіх членів УНІОСОЮЗУ 83,493 на \$68,741,299.00

І. СТАН І РУХ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ ЗА 1963 РІК

ПОВНОЛІТНІ ЧЛЕНІ

В дні 1-го січня 1963 р. було повнолітніх членів 49,684

Прибуло за 12 місяців 4,437

Разом 54,101

Відійшло за 12 місяців 3,783

Залишилося 50,318

Значить, що за останній рік УНІОСОЮЗ збільшився у повнолітніх членах на 654

МОЛОДЕЧІЙ ДЕПАРТАМЕНТ

В дні 1-го січня 1963 року було всіх дітей 25,614

Прибуло за 12 місяців 1,976

Разом 27,590

Відійшло за 12 місяців 2,300

Залишилося 25,290

Молодечій Департамент зменшився за останній рік на 324

Обидва департаменти разом мають членів 75,608

РУХ ПОВНОЛІТНІХ ЧЛЕНІВ ЗА 1963 РІК

З початку січня 1963 року було повнолітніх членів 49,684

У 1963 році: прийнято нових 4,437

прийнято з переступними листами 604

прийнято з інших класів 97

прийнято наново 531

прийнято до повнолітніх з молод. класами 48

Разом 54,101

У 1963 році: суспендовано 1,063

відійшли з переступними листами 603

відійшли до інших класів 97

відійшли зі зворотом у готівці 441

відійшли на безплатне продовження 43

відійшли на виплачене забезпечення 556

відійшли з виплаченим забезпеченням 316

померли 682

Разом 3,783

Відійшли 3,783 від 54,101 — дістанемо загальне число повнолітніх членів з кінцем грудня 1963 року 50,318

РУХ ЧЛЕНІВ МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1963 РІК

З початком січня 1963 року було всіх дітей-членів 25,614

У 1963 році: прийнято нових 1,289

прийнято з переступними листами 282

прийнято з інших класів 58

прийнято наново 348

Разом 27,590

У 1963 році: суспендовано 741

відійшли з переступними листами 285

відійшли до повнолітніх членів 105

відійшли до інших класів 58

відійшли на безплатне продовження 3

відійшли зі зворотом у готівці 328

відійшли з виплаченим забезпеченням 440

померли 11

відійшли на виплачене забезпечення 283

відійшли до повнол. з молод. класами 48

Разом 2,300

Відійшли 2,300 від 27,590 — дістанемо загальне число дітей-членів з кінцем грудня 1963 року 25,290

Верути до уваги, що з початком 1963 р. було всіх активних повнолітніх членів і дітей 75,278

а знову з кінцем 1963 року те загальне число становило 75,608

то загальний убуток активних членів вносить 330

ПОРІВНЯННЯ З РОКОМ 1962

В 1963 році прийнято більше нових: 571 дорослих членів, 218 менше дітей.

В 1963 році прийнято з переступними листами: 131 менше дорослих, 43 менше дітей.

В 1963 р. прийнято наново: 101 менше дорослих, 1 більше дітей.

В 1963 році суспендовано: 16 більше дорослих, 31 більше дітей.

В 1963 році відійшли зі зворотом у готівці: 59 менше дорослих, 22 більше дітей.

В 1963 році відійшли: на безплатне продовження, на виплачене забезпечення, і з виплаченим забезпеченням: 79 менше дорослих, 191 більше дітей.

В 1963 році померло 39 більше дорослих, 2 більше дітей.

В 1963 році зменшилися класи дорослих членів: стара система на 7, клас „О“ на 30, клас „Т“ на 349, бо до тих клас не приймалися більше членів.

В 1963 році зменшилися класи Молодечого Департаменту: клас І на 191 членів, клас ІІ на 19 членів і клас ІІІ на 71 членів.

До 2-ої і 3-ої клас не приймалися більше нових членів. Зменшилися також класи Р і Е на \$250.00 на 52 членів, бо до забезпечення на \$250.00 не приймалися більше членів.

РУХ ВІДІЛІВ:

Впродовж 1963 року були організовані ось такі Відділи:

Відділ ч. 214 — Ньюарк, Н. Дж.

Відділ ч. 381 — Гейлсфорд, Виск.

Відділ ч. 402 — Етвобок, Онт. Канада

Відділ ч. 442 — Торонто, Онт. Канада

ВІДІЛІ РОЗВ'ЯЗАНІ:

Відділ ч. 250 в Кос Коб, Конн.

Відділ ч. 381 в Денвері, Конн.

Відділ ч. 340 в Менестер, Н. Й.

ВІДІЛІ ЗЛУЧЕНІ:

Відділ ч. 421 в Томасон, Конн. та 54 в Валінгфорд, Конн. об'єдналися в один Відділ ч. 54 в Валінгфорд, Конн.

Відділ ч. 298 в Бронкс, Н. Й. та 210 в Вестчестер, Н. Й. об'єдналися в один Відділ ч. 210 в Вестчестер, Н. Й.

Відділ ч. 395 в Клівленд, Огайо та 251 в Клівленд, Огайо об'єдналися в один Відділ ч. 251 в Клівленд, Огайо.

З початком січня 1963 року було Відділів 485

Упродовж 1963 року організовано 4

Упродовж 1963 року злучено Відділів 4

Разом 492

Роз'язано Відділів 3

Злучено Відділів 6

З кінцем 1963 року було всіх Відділів 483

ВИСНОВКИ

На основі зробленої перевірки майна та діловодства УНС Контрольна Комісія стверджує:

1) Офісові приміщення:

Справа приміщення офісу УНС не поступав вперед, хоч потреба модерного будинку являється кончею.

В цій справі Контрольна Комісія бачить одинокую розв'язку в поглиненні окремої Будівельної Комісії, складеної з двох членів Екзекутиви, двох Радних та одного члена Контрольної Комісії, яка то Комісія мала б дати конкретний звіт і план нового приміщення на найближчих зборах Гол. Уряду.

2) Зміна діловодства.

Наше внутрішнє діловодство, зокрема на Союзівці та у „Свободі“ потребує негайної модернізації, щоб оминити витрату часу та для кращої внутрішньої контролю. Контрольна Комісія вважає, що фірма Ернст та Ернст повинна поробити далі студиї і подати конкретний план модернізації. Рівночасно доручити президенту УНС, щоб він був особисто відповідальний за переведення нового діловодства у всіх відділах УНС, Союзівки та „Свободи“.

Звіт члена Контрольної Комісії Івана Никольського

(Продовження)

сб ведення загального підприємства вимагає модернізації. Щоб запровадити модерний спосіб діловодства, треба прийняти систему. „Менеджмент контрол фор Готел оперейшнз“. Тоді можна дізнатися, чи виконують свої доходи і розходи, інвестиції або ремонтні, тоді також буде образ готельного підприємства: заробітку чи втраті.

Також кінцевим є впровадження загального списку „Самери“ всіх витрат (капітал імпульмент), починаючи від купівлі першої, другої і третьої парселі, включно із коштами, ало-женими, як дальші інвестиції, добування, перебудови та загальні поліпшення, рухомі і нерухомі. В такому діловодстві можна буде оцінити вартість Союзного майна на Союзівці в порівнянні з витратами.

Тут також включалися би інші діяльності:

- 1) винайматимуть; 2) коштів поживи; 3) коштів трупів і напиків; 4) доходи барів; 5) „Снек барів“; 6) крамничі (рігт шоп); 7) культурні курси і коштів доплати УНСОюзу; 8) Діячі табори і коштів доплати УНСОюзу; 9) також ма-ла б бути списана інвентур залишеного товару.

По запровадженні модерного способу ведення з розподілом на окремі діяльності, їх приходи і розходи, ми зможемо краще зрозуміти прибутки чи втрати, та зареєструємо зможемо приступити до бюджетової системи.

Тут не йде про підпорядкування, бо поза рахунковими звітами контролю УНСОюзу не може нічого іншого ствердити, що також підкреслюють Сергіфайд публік акадентс. Але є кращий спосіб діловодства, який дає точний перегляд підприємства без перешкодувати приходам, розходам, чи переносів грошей з одних союзних фондів на інші потреби.

Наші менеджери належно працюють з повною посвятою, але нам все таки потрібні точні рахунки для загального по-радку.

Ріст Союзівки великий, доказом цього є ріст доходів і розходів рубрик підприємства. Ввесь тягар праці далі ос-тас на тих самих людях, котрі з менеджерами Союзівки, май-же від часу купівлі оселі, лише із декількома помічними си-лами.

Тут треба завести деякі полігеси. Поперше: треба запро-вадити певний формуляр, щоб канцелярія Союзівки велася модерним рахунковим способом, з кваліфікованими особа-ми на помічній праці в канцелярії. Подруге: працею помі-чних сил для менеджерів треба підсилити їх тягар в тяж-ких місяцях літнього сезону. Рахунки показують, що витрат-чено на Союзівку з кінцем 1962 року без обниження вартос-ті 502,902.02 дол. В році 1963 витратено додатково на па-льйон 37,256.18 дол. і докуплено меблів на суму 14,708.37. Разом з ними сума вложений грошей на Союзівку — 554,866.57 дол.

Обниження вартості знову зроблено в 1962 році на суму 12,300.98 дол., попередні з обниження вартості в роках 1959-1960 і 1961 були на суму 48,118.93 дол., які разом із четве-ртим обниженням дають суму 60,419.91.

Книжкова вартість Союзівки така:	
Вартість перед обниженням	554,866.57
Чотири обниження	60,419.91
Теперішня книжкова вартість	дол. 494,446.66
Рік 1963 виявляє, що прихиди було	254,707.13

Розходи	237,332.77
Чистий прихид за рік 1963	дол. 17,374.36

Накінєць член Контрольної Комісії Іван Іванчук складає свій звіт з контролю, який головним чином відноситься до видавництва та друкарні УНСОюзу і „Союзівки“, протоколів ексекютивних нарад, залеглостей відділів і ін.

Звіт члена Контрольної Комісії Івана В. Іванчука

Я перевіряв протоколи нашої 28-мільйонної організації УНС, що охоплюють річні засідання 20-24 травня 1963. — скорочене, англійською мовою, і засідання трьох платних членів Ексекютиви за дня 11-го серпня 1963 р., що почалися о годині 9:30 рано і скінчилися о 11:30 рано. За ті дві годя-ни в цій протоколі подано лише, що закуплено бондів за 127,000 дол., та уделено позички на 32 реалістично, що лю-куються в різних містах Америки й Канади.

На засіданні в дні 23 серпня 1963 р. були присутні всі 5 членів Ексекютиви й головний редактор „Свободи“ п. А. Драган.

На цій засіданні президент п. П. Лисогір повідомив, що виславо статут до членів Статутної Комісії, ухвалено 150.00 дол. нагородити для найкращого студента на українських кур-сах у Манітобському університеті, а 100.00 дол. як членську вкладку Масачузетс Фратернал Конгрес Коледжу.

Тоді також ухвалено закупити бонди й уделити моргеджі. На засіданні 21-го жовтня 1963 р. були п'ять членів Ексекютиви й гол. редактор п. А. Драган. П. Слободян зів-тавав, що від останнього засідання 23-го серпня 1963 — ін-вестовано 405,335.55 дол. в бонди, а 131,873.96 в моргеджі. Але хто йому дав право на ті інвестиції?

Далі, головний касир зівтавав про Союзівку, що видано 27,232.59 дол. на будову на Союзівці, а 13,597.72 на закупівлю „приладження“. Немає сказано, як і хто його уповноважив виплатити таку суму. Де є ухвала? Там так написано по-англійськи:

“After a discussion, the report of the Supreme Secretary was accepted, after which several organizational plans were adopted.”

Які „організаційні плани“? Властиво, що саме Головна Ексекютива ухвалила? Чи то якісь секретні плани, що не-безпечно їх вписати до протоколу?

На засіданні 30-го грудня 1963 р. були присутні чотири члени Ексекютиви, без пані Герман, але були присутні д-р В. Галап, п. Б. Зорич і п. А. Драган. Зівтавав президент про різні справи, як 70-літній ювілей, зріст членів, та що Союзів-ка заробила 20,000 дол. Пан Слободян зівтавав, що він зно-у інвестував у бонди 202,900 дол., а в моргеджі 344,402.61 дол. І це повторюється без ніякої ухвали.

Були також звіт гол. секретаря В. Зорича та ред. А. Дра-гана. Зі звітів виходить, що д-р Галап ані слова не сказав. Також нема ані в одному звіті згадано, чи п. Куропась щось говорив, або пані Герман. Коли хтось прочитав ті звіти че-рез 15-20 років, то подумав собі: чого п. Куропась і пані Герман їздили на ті засідання?

Моя участь в засіданні Головної Контрольної Комісії, що почалося 21-го жовтня 1963, дає мені змогу знову перегля-нути статус довгочасних відділів, та перевірити адміністрацію „Свободи“. Ексекютива допильнувала, що відділи, які запі-знавалися з платежами вкладок на поважну суму, почали сплачувати довги. Щодо „Свободи“, то там справа майже не поправилася, тому що й досі нема однієї відповідальної фахової людини, котра б так поправляла те підприємство, щоб воно заробляло гроші, щоб мало добрих вишколених робітників, та щоб всі роботи виходили на час з мінімаль-ним числом помилок. Над тими проблемами, що даліше іс-нують у видавничстві „Свободи“, ми повинні серйозно застав-нюватися на цій засіданні.

Щодо поїздок головних урядників та виплат коштів, по-лучених з поїздками, тут є велике місце до поліпшення в триманні рекордів видатків, а не так, як це робиться досі. Я вірю, що тому, що Контрольна Комісія заангажувала ви-значну фірму, яка буде щороку перевіряти діяльність і кнй-говодство, — напевно можна буде і в цій справі зробити по-ліпшення.

Тому, що, починаючи від 1963 р., всі книги УНСОюзу і „Свободи“ та Союзівки будуть основно перевірятися щороку спеціалістами, (чого не могла зробити Контрольна Комісія за такої короткої час), — Контрольна Комісія зможе по-святити більше часу на перевірку інших важних господар-ських справ.

До свого звіту гол. контролер Іван Іванчук долучив це подрібний звіт-зйствлення впливів і розходів діячих та-борів, купівлі українознавства та ін.

Balance to profit	\$196.50
-------------------	----------

Not included in above are labor performed by Soyuzivka office workers and managers, medical tare given by guest doctors.

На підставі прочитаних звітів стверджую наступне:

1. Що трьох платних членів Ексекютиви майже не мають засідань, на котрих зобов'язані ухвалювати поїздки поза канцелярію (дол. 6,304) та видатки на ті поїздки. Сам п. Лисогір витратив дол. 2,170. На це було звернено увагу в мину-лому стейшовому контролею.
2. Нема ухвал у протоколів на ремонт на Союзівці
3. Нема ухвали (річного засідання (прот. 51) на перенесен-ня грошей з інших фондів на Союзівку (дол. 30,000).
4. Нема ухвал на закупівлю бондів чи уделювання моргеджі.
5. Нема звітів поодиноких членів Ексекютиви з поїздок.
6. Звітів замало й дуже скупо писані.

Після закінчення звітів Контрольної Комісії з контролю приступлено до особистого звітвання членів Контрольної Комісії.

У. ОСОБИСТІ ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Звіт головного контролера Д-ра Володимира Галана

Хвальний Уряд! Звіт з праці за минулий рік я поді-ляю на такі частини: 1) До-ручення Ексекютиви; 2) Пра-ця у Філадельфійській округі; 3) Нові члени; 4) Громадсь-ка праця в УКА, ЗУАДК, ОБВУА; 5) Культурна Ко-місія; 6) Заключення.

До 1) 3 доручення Ексек-ютиви я брав участь у зборах місцевих відділів, де треба бу-ло заступати головний уряд; в кількох зборах Ексекютиви та Культурної Комісії та в рі-чних зборах Братського Конг-ресу Пенсильнії. З присми-стою хочу ствердити, що на цих зборах запала односторо-ногосна постановка піддер-жати зусилля українців побудувати пам'ятник Тарасові Шевченкові у столиці ЗДА — Вашингтоні. Коли зв'язимо, що вже в той час почалася перша кампанія проти пам'я-тника Шевченкові, то треба якслід оцінити цю резолюцію, яка в імені кількох мільйонів амер. громадян різного наці-онального походження одностороно звинувачувала за поставле-ня пам'ятника Шевченкові. Що це більше важливе для нас, це те, що цю резолюцію поставив і енергійно переніс наші предсидник Йосип Лисогір або, як ми кажемо, Діко Лисогір. Дехто навіть з наших прихильників побоювався, що резо-люція провалиться і не радів її ставити, але коли резолю-ція перейшла, до того одностороно — вони перші гратулу-вали.

До 2). Як почесний Голова Філадельфійської округи, я все служив порадою і помічню нашому молодому і енер-гійному голові п. Гавришові; брав участь у зборах округи Ексекютиви та планував працю на бучий рік. На секте-рських курсах, які переводив дуже вміло і організовано наш головний секретар Ярослав Падох та його заступник В. Сохан, я промовляв до курсантів на тему „Громадська праця УНС“.

Мущу ствердити, що пані головна радна О. Штогрин та гал. радний Іван Олександрів, які і усі члени Округи Ради співпрацювали якнайкраще. Канцелярія округи та поодинокі відділи приміщались в домі ЗУАДК при 5020 Олд Йорк Роуд. Минулого року Округи Рада відсвятку-вала дуже вдало 70-ліття „Свободи“, а цієї осени припадає 70-літній ювілей УНС.

До 3). В 1964 р. я започаткував кампанію за новими членами на т. зв. моргечове забезпечення. Коли людина бере поважний моргедж на хату; інституція, яка дає моргедж, має право жалати забезпечення цього моргеджу. Це забез-печення має різні форми. На мою думку, найкраще і най-простіше забезпечення було б значинне забезпечення на жи-ття з записом забезпечення суми на інституцію. Я зробив перший крок в цьому напрямку та забезпечив один моргедж української родини у Філадельфії на Дол. 110,000. Думаю, що цей спосіб забезпечення можна значно поширити і це принесло б велику користь УНС.

До 4). Як раніше, я є членом Ексекютиви УКА та членом Комітету будови пам'ятника Т. Шевченкові. Найбільше моя громадська праця зв'язана з ЗУАДК та ОБВУА, де я є вже довготривалим президентом. Хочу ствердити і підкрес-лити, що обидві організації тісно співпрацюють з УНС, зокре-ма у Філадельфії, де кілька дуже активних секретарів є членами ОБВУА.

ЗУАДК дає приміщення Округі і Відділам УНС і на цьому місці хай буде мені вільно подякувати Головному У-раду УНС та його членам за обильну фінансову допомогу. Ця співпраця мусить продовжуватися якнайкраще і в май-бутньому.

Не вдалось налагодити якслід видавничої співпраці „Сво-боди“ і ОБВУА. Виходить, що „Свобода“ не могла досі ви-держати приватної конкуренції з „Вісті Комбатанта“ ми зму-шені далі друкувати поза „Свободою“. А в цьому велика шкода, бо цей військовий журнал став тепер журналом у-сіх комбатантів ветеранських організацій не тільки в ЗДА, але і в Канаді. На спільних нарадах американських і кана-дських ветеранів (їх налічується до 25,000) у Філадель-фії створено для 29 квітня 1964 р. Координаційний Комітет для цієї справи.

До 5). Як член Контрольної Комісії, я мав доручення переговорювати з проф. Сенном з Пенсильванського Універ-ситету написати вступне слово до книги перекладів на англ. мову. Після трьох зустрічей проф. Сен відмовився це зробити, аргументуючи, що він не покликався в таких справах.

Ант. Гомовна Енциклопедія

Про енциклопедію треба сказати, що це найбільший чин УНСОюзу в національно-культурній діяльності, який пе-рейде в історію української культури. Я підкреслюю тут і наголосую, що це історичний чин Українського Народного Союзу, а не Редакції енциклопедії. Без фінансового вкладу не могла б ця об'ємна книга ніколи побачити світ, а фінансовий вклад походить від нашого Союзу. Цифри, які показують докладні дані видатків на цю енциклопедію, пер-ший том, я подаю на іншій сторінці свого звіту. Разом з кру-го 10 років, протягом яких ішла редакційна праця і потім набрано матеріал, видано формально \$110,000. До того треба дорахувати ще чимало коштів, виданих у зв'язку з ре-

даваннями тієї книги, які поставлено в загальні адміністра-тивні витрати в цих роках. Ця книга в історії українського друкарства і видавництва є рекордовою найдорожчою і в тому заслуга проводу УНС, що він вирішив свого часу своїми коштами і зусиллями взятися за діло, яке мало виконати ділямоучу нестачу нашого культурного руху серед неукраїн-ського світу. Книга виповняє важливу прогалину у вихова-нні нашого молодого покоління, а разом з тим вона має слу-жити як конче наукова допомога для студій про Україну та як підручник у біжучій інформації про українську ви-зовну справу. При виданні дотеперішнього першого тому цієї енциклопедії мусів Виконавчий Комітет Союзу і голов-ний редактор „Свободи“ покласти чимало надзвичайної пра-ці, яку оцінить тільки той, хто усвідомить собі труднощі, які вони мали під час так довгої редакційної праці з голов-ним редактором книги...

Я, щоправда, не займаюся зараз науковою працею, але мої академічні студії в Європі (я студіював у Львівському, Ві-денському та Празькому університетах) і в американським у-ніверситеті дають мені підставу для того, щоб у цій справі сказати свої замітки. Зокрема хочу спитатися над деякими проблемами першого тому енциклопедії, які мене надарили при першій перегляді книги в тих розділах, що мене ці-кавлять, як академічно освічену людину взагалі, а як гро-мадського діяча — в діяльності військовій і харитативній зокре-ма. Ці мої критичні зауваги загальною характеру такі:

1) Загально треба сказати, що редактор книги не дотри-мав пропорції окремих розділів і підрозділів, присвячуючи багато місця меншим подіям, а мало або й ніякого місця важливішим подіям.

2) Що нам усім і мені найдорожче в минулому, то Виз-вольна Боротьба в обороні Української Держави в 1918-1920 роках. Відбудовану кров'ю найкращих синів українську дер-жавність, ми святкуємо рік-річно 22 січня. Проти цієї У-країнської Народної Республіки висував при кінці грудня 1917 р. московський центр фінансу форму своєї інвазійної влади — „Українську Советську Соціалістичну Республіку“. Під прикриттям тієї фальшивої димової заслонки воювала Москва проти нас, а ми в тій визвольній війні обороняли Українську Державу, створену волею українського народу. Як ця справа представлена в енциклопедії?

Від сторінки 725 тягнеться назалгал вдатна стаття про розвиток українського державного будівництва, написана Шульгином і Феденком, а далі про Західну Україну (Вита-новичем, С. Бараном і д-ром С. Витвичем). Далі за тим іде стаття про розвиток советської республіки в Україні, від стор. 794. Зараз на вступі в першій реченні знаходжу аж дві неправди, які ствердять кожний громадський діяч, а не тільки фаховий історик. Там читасмо дослівно так: „Ук-раїнська Соціалістична Советська Республіка (Українська СС-Р) — держава залежна від Росії і накинена українському на-родові окупацією його країни, була проголошена в січні 1919 року після поразки збройних сил Української Наро-дної Республіки...“ Поперше, ця УССР була проголошена московськими більшовіками не в січні 1919 року, але в груд-ні 1917 р. Проти тієї фікції, яка прикривала завоєвницькі пляни Москви, ішла власне від грудня 1917 року оборона війна УНР. Подруге, в січні 1919 р., коли автор енциклопедичної статті ствердить, що була переможена Українська Ар-мія, ми мали в руках столицю України і на Софійській Пло-щі відбували свято злуки України, 22 січня. Зараз потім відбувся в Києві Трудовий Конгрес, парламент Соборної Ук-раїни, обраний волею українського народу і національних меншин. Про це мова в попереднім розділі енциклопедії в статтях Шульгина і Феденка. Як же міг редактор Кубійо-вич пустити таку неправду в енциклопедію в статті Голуб-ничого? Що має думати читач енциклопедії про історію України?

Але йдимо трохи далі в тій самій статті енциклопедії на стор. 725. Там читасмо, що з Першого Всеукраїнського З'їз-ду Рад (правдивого) вийшло з-поміж 1,200 делегатів аж 20 відсотків на советський З'їзд у Харкові для заснування Со-ветської Республіки. ОБВУА видав окрему працю ще в 1956 році про історію тієї форми московсько-советської окупації України. В ній наведені джерельні дані з самих больше-вицьких документів, які стверджують, що теза цієї статті Голубничого в енциклопедії неправдива. Самі большевицькі документи стверджують, що на З'їзді рад у Києві було по-над 2,000 делегатів, а не 1,200, які подас енциклопедія. З тієї кількості делегатів поїхало до Харкова лише 70 деле-гатів, що дає лише три і пів відсотка, а не 20 відсотків. По-даючи таку цифру, енциклопедія мимовільно збільшує боль-шевицькі впливи серед українського народу в тім часі, що не відповідає правді.

Ві зверну ще коротку увагу на те, як знецінює редак-тор енциклопедії організовану харитативну діяльність в історії України в 20 сторіччі. Отож, на стор. 837 енциклопедії ре-дактор згадує про існування і діяльність українського Гро-мадського Комітету у Львові (стор. 837). Цей Допомоговий Громадський Комітет, заснований у Львові тоді, коли з ог-ляду на воєнне право не могли діяти легально інші украї-нські організації і установи і зокрема політичні, виконав вельми важливу роботу для 100,000 в'язнів, запро-торених у польські тюрми і за політичну діяльність, а одно-часно він заступає роботу всіх інших організацій і установ та тримав зв'язок з Америкою і Канадою. Цій великій ус-танові з історичними заслугами ред. Кубійович присвятив у книзі лише рівно 6 рядків.

Не ліпше поведів редактор з другою харитативною ор-ганізацією, ЗУАДК Комітетом, найважливішим членом яко-го від самого початку є УНСОюзу, тобто видавця енциклопедії. ЗУАДК виконав в роках 1945-1955 таку роботу, якої не міг виконати ніякий український чинник в Європі для допомоги українській чвертьмільйонній еміграції. ЗУАДК тоді оборонив що еміграція перед насильною репатріацією, заклавав міжнародні договори для рятунку еміграції, давав мільйонну матеріальну поміч, звільняв дивізійників та обороняв права українців у цілому світі, як однака в той час міжнародно визнана українська допомогова ор-ганізація. „Сарсел“ у час свого побуту в Німеччині діставав по-стійно пакки від ЗУАДК для підтримки. Коли він осів у самім Сарселі, то далі діставав допомогу ЗУАДК-у разом у сумі понад 15,000 дол. та допомогу, яку викопотав ЗУАДК від Високого Комісара для Вітківач при Об'єднанні Націй на видання енциклопедії, в сумі \$6,000.

Це велике діло української організованої громади в ЗДА і в тім також УНС, як члена ЗУАДК-у, збув ред. Кубійович рівно одним рядком, який звучить так: (стор. 916) “In the case of refugees coming to the United States the IRO and American Government were aided by the United Ukrainian American Relief Committee (UUAARC) and etc. In Canada the same functions were performed by the Ukrainian Canadian Relief Fund.” В поданні джерел подано мапу розселення в ????

Одночасно, коли редактор книги не мав місця для такої великої самостійної і заслуженої діяльності, яку організо-ваною доброчинністю у краю і тут у ЗДА, він знайшов місце майже на цілу сторінку для того, щоб описувати дрібну групу Крушельницького і його „Нових Шляхів“, утриму-вану виключно фондами советів, які здерла советська влада дослівно в часі штучного голоду в Україні (стор. 1,067).

Ці мої замітки я зробив тільки тому, що ми маємо вида-вати другий том енциклопедії, і на мою думку, коли б ми мали видавати таку колосальну суму, треба було б добре ці справу обміркувати нашої Культурній Комісії.

них діячів з членами УНС і їх треба запросити до участі в Культурно-Освітній Комісії. Контрольна Комісія спеціально підкреслила видання Англомовної Енциклопедії Україно-знавства, що є великим вкладом нашого Союзу в культурну скарбницю нашого народу і поміч на шляху до визволення.

З цих зауваг Контрольної Комісії не зроблено дотепер ніяких висновків.

Згадаю ще дуже важливу справу, а саме дому для стар-ших віком, на візір дому, який збудували жиди у Філадель-фії.

На Загальних Зборах ЗУАДК-у 19 жовтня 1963 р. ви-несено одностороно резолюцію, щоб такий український дім побудувати у Філадельфії при співпраці усіх братських та комбатантських організацій. Я певний, що УНС візьме в цьому ділі активну участь.

Закінчу свій звіт промовою, яку я вигосив на радіо-стан-ція у Філадельфії 22 лютого 1964 р. з нагоди 70-ліття УНС: „22 лютого 1964 р. минуло 70 років, коли українські імд-гранти організували в 3'єднанніх Держав першу україн-ську братську організацію, якій на ім'я: Український Народ-ний Союз.“

Зараз ця організація, яка одержала почесну назву Батька Союзу, це організація найстарша, найбільша членс-тво, найбагатша майном і найбагатша працівниками на на-родній громадській праці серед усіх українців у вільному сві-ті.

Український Народний Союз оснований на чотирьох ве-личних засадах, а це: 1) на засади християнської любови ближнього, 2) на засади обов'язку допомоги своєму народові на шляху до самостійного державного життя, 3) помагати своїм членам і їх вдовам та сиротам, 4) рятівити демокра-тичними засадами країни, в якій вони побудували своє нове життя.

З цих чотирьох засад випливає уся праця УНС та його 84,000 членів: чи це було при будові перших церков, на-родних домів, читальні; чи в допомозі школам, інвалідам та переселеним скитальцям — члени УНС завжди були в пер-ших рядах працівників. Коли ходити про політичну діяльність, то без співпраці і допомоги УНСОюзу та його преси і ви-давництва, не можна б навіть подумати про яку-небудь ко-рисну працю в 3'єднанніх Держав.

Але станути на висоті і глядіти на велике минуле чле-нам УНС не слід. Тому в 70-ліття цієї організації, яку заслу-жено називаємо Батьком Союзом, буде до речі сказати, що найвища пора, щоб вся українська імміграція вернулася до тих ідеалів, які присвячували основникам УНСОюзу в містеч-ку Шамоїні 70 років тому, а саме: до єдності, служби своєму народові і своїм членам.

На протязі 70 років українська імміграція розколотас-я йшла різними шляхами. Зараз пора йти одним шляхом, одною лавою, бо цього вимагає від нас сучасна хвиля. І тому Батько Союз в 70-ліття свого існування, з 29 мільйонами майна і 84-ма тисячами членів та з своєю пресою і видав-ництвами, закликає усі наші братські організації до об'єд-нання в одну велику братську українсько-американську до-помогову організацію, яка скріпить нашу духову, політичну і матеріальну силу.

С два шляхи до об'єднання: згорі і здолини. Початок об'єднання згорі урядями цих організацій не вдався, тому пробуємо здолини, від членства. Склалимо спільні нара-ди місцевих відділів усіх братських організацій для вини-думок та для товариських гутірок. Філадельфія це місце, де творилася основа нині могутньої Американської Держави. Може і наші перші спільні товариські наради дадуть початок до великого діла — об'єднання українських братів сил для добра цілого нашого народу. Це було б найкраще свя-ткування 70-лття нашого Батька — Українського Народного Союзу.

Звіт головного контролера інж. Володимира Носсара

Про контролю діловод-ства УНСОюзу звітуючи вже го-чно і вичерпно мої товари-ші — співбесідники, члени Го-ловної Контрольної Комісії У-НСОюзу. Висловлені ними по-гляди в більшості були узгід-нені нами всіма і тому я мо-жу тільки прилучитися до їх оцінки господарського стану і праці УНСОюзу, „Свободи та Союзівки“.

Будучи членом Конт. Ко-місії як репрезентат Канади, хочу звернути ще раз увагу на важливе значення канадсь-ких українців у загальному українському житті та великі можливості для УНСОюзу се-ред українців Канади. Знаю з довготривалої практики канадський терен і тому можу сміло ствердити, що при заангажуванні відповідних сил можна ор-ганізаційну сітку канадського УНСОюзу значно поширити і збільшити його членство на багато разів. Важне тут пита-ння підшукування фахових і здібних людей, які могли б по-святити більше часу організаторській праці для УНСОюзу. Не менше важливо для такої широко заокроєної праці є фінанси, коли хочемо повести її з найкращим успіхом.

В мой громадській діяльності я ніколи не пропуско-ваю нагоди відповідно насвітлити значення і вклад праці УНСО-юзу в загально-українські справи. То ж і моя громадська діяльність є рівночасно також працею для УНСОюзу, не-розривно зв'язаного із долею українців по цій стороні оке-ану, а на рідних, поневолених землях. В минулому звітову року, крім участі в контролах діловодства УНСОюзу, він я даліше чимало переписку з відділами, округами і утриму-вав тісний контакт із Ексекютивою УНСОюзу, бувши все-готовий прийняти і виконати її доручення. Ось так старався я і в цьому році докладати мої дальші зусилля до розбудови і скріплення нам усім дорогого Українського Народного Союзу.

(Продовження в наступному числі)

Справжнє забезпечення починається від \$5,000

Вшанували пам'ять Симона Петлюри

24-го травня, в 38-му річницю трагічної смерті Голови Директорії Головного Отамана Військ і Флоту УНРСРП Симона Петлюри, в Катедральному Соборі св. Володимира в Шинкаго відслужено панахиду за спокій його душі. Співав церковний хор під проводом Ів. Трухлого. Настоятель Собору о. митрат Ф. Білецький виголосив промову про Симона Петлюру, як велику історичну постать, — форматора відродженої Української Нації і Голови Держави — УНРСРП. Під час панахиди почесну варту тримали, зі своїми організаційними прапорами: члени СУВ, ОДУМ, СУМА і Ліги Православної Молоді.

Того ж дня, ввечері, в парадній залі св. Володимира, заходом Станиці Союзу Українських Ветеранів в Шинкаго, відбулася урочиста Академія, присвячена пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри. Після Американського Державного Гімну, що відспівали вождя, виголосив голова Союзу Українських Ветеранів в ЗДА, полк. інж. Василь Філонович.

Під проводом 1917 року принесли українському народові довгождану Волю. Здавалося тоді багатьом, що з поваленням московського царю перестала діяти перепона для незалежного існування України.

В цих радощах соняшної весни не думали про чорні хмари, які вже виринули з півночі — Москвитини. Дуже важко було в той час закликати й переконувати творити власну збройну силу — Армію.

А все ж таки українське рідне військо створилося, розрослося, боролось й захищало Україну проти нової московської навали. З середовища цього нашого війська вийшов Симон Петлюра, призвіття борця за Волю Рідного Краю, що голосно пролунало по всіх просторах України.

Під проводом Симона Петлюри Армія УНРСРП відвоювала та продовжувала славу колишніх лицарів — героїв з-під Царгороду, Жовтків, Вод, Берестечка, Батурина, Полтави. Хай же безсмертне ім'я Симона Петлюри горить в кожному українському серці — в усіх наших грудях покійний! — закінчив свій реферат полк. інж. Василь Філонович.

В мистецькій частині Академії брали участь: Лілія Опіхана, що співала „Велика Ти“, слова Ів. Овечко, муз. Василя Шута, та ще — „Стрілецьку Пісню“ — муз. М. Гайворонського, при форт. супроводі проф. В. Шута. Пані Рома Турицька декламувала вірш А. Курдидика „Отаманів“.

Д-р Іван Рудавський виконав „Безмежне поле“, муз. М. Лисенка і „Жита“, муз. М. Гайворонського, а на вимогу присутніх — „Синю чічку“, при форт. проф. В. Шута. „Вже більше літ дівсті, як козак в неволі“, муз. М. Лисенка, виконав квартет Української Православної Ліги Молоді, в складі: Юрко Мохоць (солист), Микола Мищенко, Анатолій Дорошенко, Матвій Войчинок.

Академія відзначенням відбулася на високому рівні, що свідчували своїми рясними оплесками присутні.

Пі закінчено відспіванням „Ще не вмерла України“.

Яким Христюх Духовим завершенням Ук-

3000 ОСІБ НА УКРАЇНСЬКОМУ ДНІ В МІННЕАПОЛІСІ, МІНН.

Міннеаполіс, (Мад). Відділ ні, політичні та церковні громади — від чотирьох православних, двох католицьких та від громади українських святих — баптистів.

Після офіційного відкриття Українського Дня головою Відділу УККА д-ром Михайлом Данилюком та американським гімну молитву відкриття виголосив о. монс. П. Лесків із української католицької церкви св. Констанція, яка своїм змістом наддала святоїшого настрою зібрання громади та дальшій програмі.

Головним промовцем був п. Д. В. Джансон, член міської ради Міннеаполісу та республіканський кандидат на конгресову, який почав свою промову українською мовою „Вітаю вас із Українським Днем“. Промова була змістовною і зацікавила чимало політичних справ на тему антибільшовицького фронту та свободи України. Також наспівали привіт від сенатора Гомфрі, губернатора Міннесоти Рольфа та мера Міннеаполісу Нафталіна, які на імпрезу прибути не могли, бо всі були вихваля на Демократичну Конвенцію.

У мистецькій програмі виступили: Танцювальна Група Юного СУМА „Черемош“, Танцювальна Група Тини-Ситі під мист. кер. п. Кушніра Струна оркестра Юного СУМА, оркестра під орудою п. В. Гуцала та завершення програми хор „Дніпро“ під мист. кер. п. М. Врня.

Всі мистецькі групи та хор виконали свої точки програми бездоганно, бурі оплески збирали юнаки і юначки у своїх танцювальних і балетних інсценізаціях, захоплення викликала група танцюристів п. Кушніра, серед яких замітно було вишкіл під вправною рукою. Оркестра ЮСУМА під дир. п. Олега Левницького прекрасно виконала дві точки народних мелодій.

Хор „Дніпро“ співав із піднесенням та мистецьким відчуттям. Хоч парк із голосниками не дає бажаної акустики — все ж точки вийшли імпульсивно.

Хор „Дніпро“ співав із піднесенням та мистецьким відчуттям. Хоч парк із голосниками не дає бажаної акустики — все ж точки вийшли імпульсивно.

Хор „Дніпро“ співав із піднесенням та мистецьким відчуттям. Хоч парк із голосниками не дає бажаної акустики — все ж точки вийшли імпульсивно.

Українського Дня була молитва, яку виголосив о. прот. Андрій Кіст із української православної церкви св. Юрія.

Український національний гімн слухав по молитві. Були також влаштовані виставки: п. Марія Процай та п. Н. Булавицька — українського народного мистецтва, п. Микола Дербуш — українська преса, поштові значки та грошові знаки з добу УНРСРП, п. інж. Сергій Ермоленко — українські книжки у вільному світі. Виставки відвідувало сотні гостей.

Цілістої програми на естраді зміло керував адв. В. Анастасівський, мистецьку програму готувала п. Катерина Гуцал, — зв'язками із українськими гостями керував мгр. Петро Пишко і організаційними справами Українського Дня керували п. Олександр Яцків та п. С. Кучварський. П. П. Бреславецький пропонував Дня серед української громади понад два місяці, а також влаштував спортивні змагання на Укр. Дні поміж УСК та Клубом „Ківи“. В ці люди члени Управи УККА, виявили чимало ініціативи, поклали багато праці у підготовці та переведенні такого успішного Українського Дня.

Місцева преса помістила ряд заміток перед і після імпрези. Всього чотири телетелівізіонні станції в цей самий день подали репортажі із Українського Дня, одна із них відмічала, що наш день був одним із найкращих національних днів, які Міннеаполіс бачив.

Українська громада була горда. Це вперше така імпреза вишла поза рамки самої громади і кожний відчував, що вона була вдала під кожним оглядом. Цей Український День мабуть створив настільки серед усіх, про який писали „Вісті УККА в Міннесоті“, щоб мати охоту знову всім зійтись. Хтось із Управи УККА замітив, що таких п'ять Українських Днів — і на шостий пів Міннеаполісу прибуде.

● Колишній президент Гаррі С. Труман на пресній конференції висловив, чому він не був присутній на цюгорній Демократичній Конвенції в Атлантик-Сіті. Н. Дж. Він сказав, що однакже час бо пізно історію Америки на основі праці про кожного американського президента. „Я вважаю, що працю за дуже важку для учнів середніх шкіл та коледжів, бо багато з них, з якими я розмовляв, є слабо поінформовані про уряд та про ті інституції, які зробили цю країну єдиною між всіма тими державами, які мають демократичну форму владі“.

Засновано новий Відділ УНСоюзу в Пенсильванії

Закінчення зі стор. 1-ої

в 150річчя роковини з дня народження Тараса Шевченка, патрона УНСоюзу, вказує не лише на живучість УНСоюзу, який не достарівся і не зменівся за 70 років свого існування, але також на те, що с це багато українських громад в ЗДА і Канаді, до яких ще не дійшов УНСоюз. Ного 70річчя якраз надасться на те, щоб всі наші громади заклали в себе Відділи УНСоюзу, якщо їх ще досі не мають.

На зборах промовляли також С. Гавриш, який пояснює основи УНСоюзу, обов'язки його урядовців і можливість розбудови Відділу на один з більших осередків союзового і громадського життя. Чимало привітних, які ще не стали членами УНСоюзу, звернулися до п. Гавриша з проханням оформити їх членство у новозаложеному Відділі. П. Заворський поусіськи привітав членів нового Відділу та запросив їх на великий ювілейний концерт в Аллентаві, який підготують на 8 листопада цього року його округа для відмічання 70річчя УНСоюзу. Утворення нового Відділу УНСоюзу вітали привітні голова УККА в Редінг Степан Павлик та Михайло Когут, голова Українсько-Американського Клубу, в приміщенні якого відбулися збори. До першої управи Відділу однодушним обрано на президентника Михайла Когута, на заступника Миколу Дубику, на секретаря Степана Івасечку і на касира Степана Волянського. На голову контрольної комісії обрано д-ра Юрія Білика, а членами Федора Федіва, Анелю Корац і Михайла Лудкова. Схвалено назвати Відділ іменем Тараса Шевченка. Відділ одержав число 48. Після зборів відбулася гостина з перекусом, яка ще довгий час задержала привітних в гостиннім приміщенні місцевого Клубу. Члени і привітні гості підмічували потребу заложення нових Відділів УНС також в сусідніх українських громадах.

Сателіт погоди „Німбус“ фотографує гураган Кліо

Вашингтон. — Випущений 28-го серпня метеорологічний сателіт „Німбус“ кружляв над своєю орбітою та вислав фотографії гурагану Кліо, хоч його орбіта не є на тій висоті, яку були запланували на летунський базі Ванденберг в Каліфорнії. „Німбус“ кружляв в еліптичній орбіті, висота якої вноситься 578 миль, а найнижчий пункт еліпси становить 252 миль. Та все таки сателіт „Німбус“ на наказ із станції в Росембі, північна Кароліна, вислав на землю перші свої фотографії, коли кружляв понад Мексиканською затокою. Ці фоти одночасно відіслали різні станції в ЗДА. Вони показують гураган Кліо, коли він проходить над стейтом Джорджія. Година після того Бюро Погоди мало повідомляти про стан погоди на основі даних із сателіта. „Німбус“ є міжнародним експериментом. Він має передавати свої фоти 60-ом станціям на землі, в тому 12 стайцій є в чужих державах в цілому світі. Цей сателіт коштував досі \$ 104,000,000.

● В Італії керівні державні чинники дуже стурбовані, бо президент Антоніо Селі знаходиться у шпиталі на критичній лінії після того, як з початком серпня дістав мізкову атаку. За італійською конституцією — обидві палати парламенту повинні до 15-ох днів зібратися для вибору нового президента, якщо він помере або стане „перманентно нездійсним“ виконувати свій уряд. Покищо заступає його президент сенату Цезаре Медзагоре, але італійці вагаються, чи проголосити недержавного президента „перманентно нездійсним“ до виконання мандату, який важний до 1969 року.

Замість квітля на могилу Незабутного Дирigente НЕСТОРА ФЕОФАНОВИЧА ГОРОДОВЕЛКА складає 20 доларів на будову школи при церкві св. Михайла в Міннеаполісі. Була хористка хору „Україна“ Надія СТЕФАНСЬКА

ВЕЛИКИЙ ВІКЕНД

„ДНЯ ПРАЦІ“ НА СОЮЗІВЦІ!

над соняшним басейном вдень, при освітленім басейні ввечері, під зоряним небом ночі

П'ятниця, 4-го вересня 1964

ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ
при звуках оркестри „АМОР“

Субота, 5-го вересня 1964

КОНЦЕРТ

Виступають: П-ні РОМА ПРИНМА — танки
ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ — баритон
При фортепіані: П-і ІВАННА ПРИНМА

По Концерті ЗАБАВА
в залі і на платформі „ВЕСЕЛКИ“

Неділя, 6-го вересня 1964

КОНЦЕРТ

Виступають: П-і МАРІЯ ЛІСОГІР — сопрано
При фортепіані: П-і ОЛІА ДІМІТРІВ
ВОКАЛЬНИЙ КВАРТЕТ СОЮЗІВКИ
Ілюстрації Карикатур
„ЖИВОГО ЛІСА МИКИТИ“

По Концерті ЗАБАВА
в залі і на платформі „ВЕСЕЛКИ“

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonskon, N. Y. Tel.: Kerhonskon 5641 або 7361

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ПОЛЕВСЬКИЙ

ЛЕКЦІЇ ГРІ НА ФОРТЕПІАНИ

ПОЧАТКІВЦІ, ЗАВАНСОВАНІ УЧНІ, СТУДЕНТИ МАЙСТЕРКЛАСИ

В НЬЮ ЙОРКУ

ПОЧАТОК учебного року для учнів та студентів Українського Музичного Інституту та приватних 4-го вересня 1964 року Інформація та вписи нових учнів щоденно.
Телефон: TRafalgar 8-9487

У ФІЛІДЕЛФІ

Лекції кожної суботи, починаючи від 12-го вересня 1964 року. Вписи нових учнів, щосуботи від год. 11:00 ранку до 4:00 по пол., в приміщенні Українського Музичного Інституту, 4722 N. 19th St., Philadelphia 41, Pa.

Оселя УРСоюзу „Верховина“ у Глен Спей

СУБОТА, 5-го ВЕРЕСНЯ 1964 р. ввечері
ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при оркестрі Б. ГІРНЯКА
НЕДІЛЯ, 6-го ВЕРЕСНЯ 1964 р. ввечері
концертувати буде
ЛЕВ РЕЙНГАРОВИЧ
При фортепіані Андрій ШУЛЬ
UWA RESORT CENTER
Glen Spey, N. Y. Port Jervis, N. Y. 598-2773

ПОВІДОМЛЕННЯ

Під час Злигу СУМА

5-го вересня (субота) о год. 3-ій по пол.

— відбудеться —

ПОСВЯЧЕННЯ ДОМУ

на Оселі СУМА в Елленвілі, Н. Й.

який спільно збудували на 40 дітей Осередки СУМА в Брукліні і Джерзі Сіті.
Просимо всіх жертвodawців, членів Осередків і батьків взяти численну участь в посвяченні.

КОМІТЕТ

Увага! Торонто і околиця! Увага!

За благословенням Іх Ексцеленції

КИР ІЗИДОРА

Прем'єри нових фільмів

ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА

з Риму і Святої Землі

1. Богослуження Високосвященного Митрополита-Ісповідника Кир Ісидора Сліного, після його приїзду з багатовищої катедри.
2. Вселенський Собор, що в цьому беруть участь наші Владика у вільному світі.
3. Подорож Папи Павла VI до Святої Землі і зустріч з православним Патріархом Атанасіосом.

Покази відбудуться в наступному порядку:

Субота, 5-го вересня 1964 року

Год. 8-ма веч. — АВДІТОРІЯ ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ, в якому ласкаво візьме участь Високосвященний Кир ІЗИДОР і забере слово.

Неділя, 6-го вересня 1964 року

Фільми висвітлюватимуться в годинах: 1 по пол., 3 і 8 веч. ФІЛЬМИ ВЕЛИКОЇ ІСТОРИЧНОЇ ВАГИ, в яких ВЕРНУТЬ УЧАСТЬ ТІСЯЧІ НАРОДУ.

Всі вистави відбудуватимуться

в АВДІТОРІ ЦЕРКВИ СВ. МИКОЛАЯ при вул. Кайн і Бейлуде.

При показі буде сам продюсер

ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО

який повернувшись з лікування в Європі, привіз зі собою цілі історичні фільми.
Просимо все Українське Громадянство взяти масову участь. Ці фільми повинні обов'язково бачити наша молодь

КОМІТЕТ

Прот. А. Явтушенко
Бувший старшина Українських Визвольних Змагань, ініціатор і організатор Українського Вільного Коалітиву в 1917-1918 рр. в Богдуському в Харківщині, учасник Першого Зимового Походу на Україну в запілля ворога, учасник у відкодуванні УАПЦ в 1921 року, разом з старшим рідним братом митроф. Прот. Симоном Явтушенком, небіжчик: 6. п. 1958 р.

З невимовним сумом і болем повідомляю все Духівництво УАПЦеркви, Вояків Визвольних Змагань і Всіх Хто знав

Митр. прот.

О. ОЛЕКСАНДРА ЯВТУШЕНКА

що Він у ніч з 25-го на 26-те серпня 1964 року, в місцевій лікарні м. Форт Вейн, Індіана після тяжкої шлункової операції (четвертої) прийнявши Маслособорування і Святе Причастя, відійшов у Вічність на 69-му році життя.

Покійний народився 10-го березня 1896 р. в м. Харкові на Україні.

Мрія повернутися на Батьківщину, для якої Він жив і працював, не здійснилась. Отець Олександр полишив численну рідню на Україні.

Спи, Дорогий мій Друже, нехай чужа земля буде Тобі легкою, а пам'ять про Тебе берегтиметься вічно.

Тяжким горем прибіта

дружина — ЄЛИСАВЕТА ЯВТУШЕНКО

Ділимось сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що дня 30-го серпня 1964 року по тяжкій і довгій недугі відійшла у Вічність наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА І СЕСТРА

бл. п.

ЯРОСЛАВА МИНИТА ЗАХАРЯСЕВИЧ

проживши 55 літ.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 4-го вересня 1964 року о год. 7-ій вечора в похоронному заведенні п. Таларського при 380 Maple Avenue.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, дня 5-го вересня 1964 року о год. 9:30 ранку з похор. заведення до Української Католицької Церкви св. Михайла при 125 Wethersfield Avenue, Hartford, Conn. — а відтак на цвинтар у Glastonbury.

Прибіті горем:

муж — МИКОЛА
син — ІГОР
сестра — ОДАРКА з мужем РОМАНOM
сестра — НАДІЯ (на Україні)
брат — ЮРІЙ з родиною
Родина

